

JUGOSLAVIJA GINSIS, JEI SOVIETAI PULS

JAPONIJOS PREMJERAS PASISAKĖ UŽ OKINAWOS SALOS SUGRAŽINIMĄ

TOKIJO. — Japonijoje vis didėja spaudimas vyriausybei, kad ji reikalautų iš Amerikos savo salų, kurias valdo Amerika nuo Antrojo Pasaulinio karo. Didžiausia ir svarbiausia tų salų tarpe yra Okinawa. Premjeras sato, kalbėdamas japonų parlamente, pareiškė, kad jis reikalauja, kad trijų — penkerių metų bėgyje, Amerika sugrąžintų Okinawą Japonijai ir kad toje saloje Amerika ir po to, jei ji dar turės joje savo karines bazines, nelaikytų atominį ginklų.

Amerika turi karinių bazių ir pačioje Japonijoje, tačiau čia ji nelaiko branduolinių ginklų. Okinawa turėtų tomis pačiomis sąlygomis pereiti Japonijos žinion. Japonija po karo laikosi trijų atomo principų: neturėti, negaminti ir neleisti įvežti atominį ginklų. Okinawoje šiuo metu amerikiečiai tokius ginklus laikė.

Šią vasarą Amerikoje lankysis Japonijos užsienio reikalų ministeris, o rudenį, lapkričio mėnesį į Washingtoną žada atvažiuoti ir pats premjeras Sato. Svarbiausias jo kelionės tikslas bus aptarti naują dvišalį saugumo sutartį ir Japonijos salų klausimą.

Premjero Sato pareiškimas parlamente sukėlė daug kalbų, nes iki šiol tik opozicijos partijos reikalavo Amerikos valdomų žemių sugražinimo. Anksčiau premjeras aiškino, kad Japonija tik dėl to ir gali jaustis saugi, kad Amerika Okinawoje turi stiprias bazines su atomo ginklais. Jei to nebūtų, Japonija turėtų pati leisti didelės lėšas savo saugumui užtikrinti. Matyt, premjeras Sato pamatė, kad opozicija amerikiečių valdymui Okinawos saloje vis didėja ir jo laikysena gali pakenkti jo liberalų demokratų partijai ateinančiuose rinkimuose.

Stebėtojai abejoja, ar Amerika lengvai sutiktų su suvaržymais Okinawoje. Ši sala tapo svarbiausia Amerikos Tolimųjų Rytų baze. Kol Azijoje vyksta komunistų agresija, kol Kinija veda agresyvią politiką, Amerikai bus reikalinga kiekviena bazė ir kiekvienas ginklas. Derybos su Japonija dėl Okinawos gali būti ilgos ir sunkios.

Venecuela turi naują prezidentą

CARACAS. — Venecueloje buvo prisakdytas naujas prezidentas Rafael Caldera. Jis labai mažą persvarą laimėjo rinkimus, gaudamas vos 29% visų paduotų balsų. Jis priklauso krikščionių demokratų partijai. Venecuelos istorijoje pirmą kartą valdanti partija perduoda valdžią buvusiai opozicijos partijai be kovos, taikingai. Tačiau naujo prezidento valdymas nebus lengvas, nes buvusioji valdžia — demokratinės akcijos partija, kongrese turi daug savo atstovų.

Naujasis prezidentas pažadėjo pakeisti kai kuriuos užsienio politikos ligšiolinius dėsnius. Jis žada užmegsti ryšius su Sovietų Sąjunga ir Vengrija. Taip pat jis pažadėjo atsisakyti, vadina mos, Betacourto doktrinos, kuri draudžia Venecuelai turėti santykius su tokiomis valstybėmis, kurių valdžia nedemokratiškai išrinkta. Kadangi tik Pietų Amerikoje yra daug, Ve-

IŠ VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Izraelio užsienio reikalų ministeris Ebanas tariasi Washingtone su valstybės departamentu pareiškė, kad jis susitiks su prezidentu Nixonu. Izraeliui rūpi, kokią politiką Nixonas galvoja vesti Izraelio-Arabų atžvilgiu ir ką jis sutarė su kitais Europos vadais savo kelionės metu.

BERLYNAS. — Trijų sąjungininkų komendantai vėl įteikė sovietų ambasadoriui Piotriui Abrasimovui protestą dėl trukdymų keliuose tarp Vokietijos ir V. Berlyno. Vieną sunkvežimį komunistai nepraleido, nes jis vežė iš Vokietijos Berlyno policijai 100 uniforminių lazdu, o kitas — vežė žemėlapius, kuriuose Vokietija parodyta su 1937 metų sienomis.

SAIGONAS. — Vakar komunistų puolimai Vietname sumažėjo. Buvo apšaudytos 22 vietovės. Gynėjų sekretorius Laird galvoja, kad šiais metais bus galima parvežti iš Vietnamo vieną divizioną amerikiečių kareivių. Reikės tik pagreitinti P. Vietnamo kareivių apginklavimą moderniais ginklais.

JERUZALĖ. — Izraelio vicepremjeras Allonas, apžiūrėjęs Suezio kanalo pakraštį pareiškė, kad Egipto artilerijos apšaudymas pavėluotas. Izraelis jau užbaigęs savo fortifikacijų statybą prie kanalo ir Sinajaus dykumoje. Prie Jordano izraelitai susišaudė su grupe arabų partizanų. Zuvo septyni arabai ir du Izraelio karininkai.

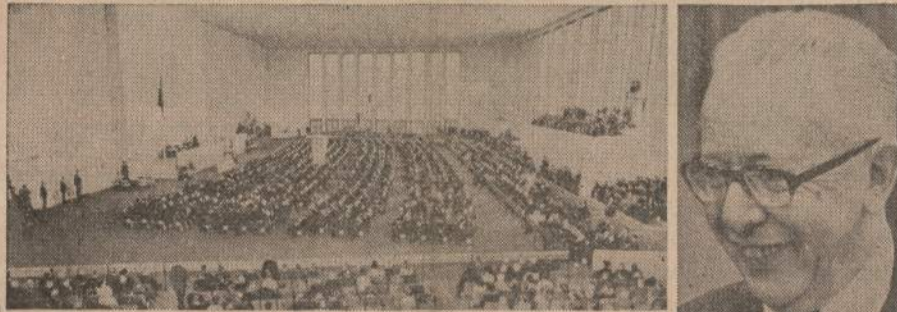
LONDONAS. — Britanija, V. Vokietija ir Olandija susitarė statyti du reaktorus, kuriuose bus gryninamas uranijus, reikalingas atominėms jėgainėms. Sutartis tuo klausimu bus pasirašyta birželio 9 dieną Bonoje. Ji pakenks Prancūzijai, kuri žadėjo pagaminti Europai reikalingą uranijų patį.

ROMA. — Komunistuojantis Italijos leidyklos savininkas Feltrinelli, Milane atsisakė duoti Čekoslovakijos leidyklai leidimą perspausdinti Pasternako knygą "Doktor Živago". Jis turi tos knygos "copyright". Jis sako, kad čekoslovakai gali panaudoti tą knygą, kaip "prieš Sovietų Sąjungą nukreiptą instrumentą".

Šiandien 12 val. Apollo 9 nusileis Atlanto vandenyne, kitose, negu buvo numatyta, nusileidimo vietoje.

venecuela negali bendrauti su savo kaimynais.

Venecuelos prezidentas pažadėjo bandyti atsiimti iš užsienio bendrovių žibalo koncesijas. Žir draudžia Venecuelai turėti santykius su tokiomis valstybėmis, kurių valdžia nedemokratiškai išrinkta. Kadangi tik Pietų Amerikoje yra daug, Ve-

Vakarų Vokietija Berlyne išrinko Gustav Heinemanną krašto prezidentu. Vokiečių parlamento posėdis kairėje viršuje, o dešinėje naujas krašto prezidentas Heinemann. Apačioje (kairė) prie Vakarų Berlyno sienos pastatyti komunistų kariai sustabdė trafiką, o dešinėje ilgiausia eilė sustabdytų masinų.

KINJA REIKALAUJA PERŽIURĖTI SENAS RUSIJOS-KINIJOS SUTARTIS

HONG KONGAS. — Komunistinės Kinijos užsienio reikalų ministerija paskelbė ilgą apžvalgą, liečiančią Sovietų Sąjungos-Kinijos sienas. Kinai sako, kad dar 1964 metais sovietai sutiko, jog sala, kur įvyko susišaudymas kovo 2 dieną, priklauso Kinijai, lygiai, kaip ir kitos Ussuri upės salos. Kinijos pareiškime duodama visa istorija, kaip sovietai pasisavino seną Kinijos teritoriją. Viskas prasidėjo 17-tame šimtmetyje. Derybose Nerčinsko mieste 1639 metais Rusija sutiko pasitraukti iš Amuro upės slėnio, Kjachtos sutartyje 1727 metais rusai sudarė kitą sutartį, kurioje siena su Kinijaėjo dabartinės Mongolijos sienomis.

Kada Kinija buvo užimta karuose su Britanija ir Prancūzija, rusai pamažu sugrįžo į Amuro upės slėnį ir 1858 privertė kinus pasirašyti sutartį, kuri atėmė iš Kinijos 230 tūkstančių kvadratinį mylių plotą ir bendram valdymui paskyrė dar 150 tūkstančių kvadratinį mylių. Už dviejų metų ir tas bendras plotas Pekino sutartimi buvo paskirtas Rusijai. Dabartinės Kinijos sienos Centrinėje Azijoje buvo aptartos keliose sutartyse 1864 ir 1895 metais.

Kinija dabar nurodo, kad tos neteisingos sutartys jau buvo peržiūrėtos tarp Kinijos ir kitų jos kaimynų: Burmos, Nepalo, Pakistano ir Afganistano. Sienų peržiūrėti ir susitarti nepavyko tik su Maskva ir Indijos "imperialistais". Kinijos apžvalgoje cituojami Marksas, Engelsas ir pats Leninas. Visi jie pripažįsta, kad carų Rusija neatsisakė iš Kinijos atėmė didelius žemės plotus Sibire.

Sovietų žinių agentūra vadina šį kinų užsienio reikalų ministerijos pareiškimą specialia isterika, Kinija visai "pasituisi su savo teritoriniais reikalavimais".

Rusijos federatyvinės respublikos oficiozas "Sovietskaja Rosija" įspėja savo skaitytojus daugiau žiūrėti ideologinės disciplinos, nes šalia kitų sovietų priešų dabar atsiradęs ir Pekinas. Laikraštis sako, kad buržuazinė spauda vakaruose labai džiaugiasi priešsivietine Pekino kampanija. Psichologinis karas prieš Sovietų Sąjungą gavęs naują sąjungininką. Priešai naudoja socialinius mokslus, radiją, spaudą, televiziją, literatūrą, muziką, meną, bažnyčias ir turizmą. Amerikos Balsas ir

Bijo Vokietijos - Kinijos draugystės

BONA. — Sovietų ambasadorius Vokietijoje Semion Carapkin vėl aplankė kanclerį Kiesingerį. Šį kartą jis kalbėjo apie komunistinę Kiniją. Sovietams parpo, kad vakarai neišnaudotų blogų sovietų-kinų santykių savo naudai. Po Japonijos ir Hong Kongo Vakarų Vokietija yra svarbiausias Kinijos prekybos partneris. Vokietijos užsienio reikalų ministeris nekarantį yra kalbėjęs apie reikalą išplėsti Vokietijos prekybą su Kinija.

Vokietijos vyriausybė nurašino sovietų ambasadorių, kad ji neišnaudos sovietų konflikto su kinais savo naudai. Vokietija tačiau bandys ir toliau plėsti prekybos ryšius, nes Vokietija turi, kaip pramonės šalis, eksportuoti.

Panašiais rūpesčiais sovietų ambasadorius Zorinas lankėsi Paryžiuje pas Prancūzijos ministrus. Sovietai bijo Kinijos-Europos apsupimo.

Valdžia atidarė Romos universitetą

ROMA. — Vyriausybė atidarė Romos universitetą, kur neramumai tęsiasi jau nuo spalio mėnesio. Universitetas buvo uždaromas vasario mėnesį, kai studentų riaušės pasiekė aukščiausią punktą. Kovo 1 d. valdžia pirmą kartą pasiuntė į universitetą policiją, nors anksčiau buvo gerbiama akademinė laisvė ir universiteto autonomija.

Vos susirinkę studentai tuoj vėl pradėjo susirinkimus. Radiokaleji vadai dalino lapelius ir kurstė studentus ieškoti naujų būdų tešti agitaciją ir kovą prieš esamą tvarką.

Romos universitete mokosi apie 65, 000 studentų. Tik mažą jų dalį dalyvauja neramumuose. Praėjusių riaušių metu pastatams ir įrengimams buvo padaryta nemažai nuostolių.

Italijos vyriausybė skuba su reikalingomis reformomis, kad studentai turėtų daugiau teisių universiteto tvarkyme ir sustabdytų savo agitaciją.

TITO PASMERKĖ STALINO METODUS DABARTINĖJE MASKVOS POLITIKOJE

BELGRADAS. — Jugoslavijos prezidentas Tito savo kalboje jugoslavų komunistų kongrese griežtai pasisakė prieš Maskvos bandymus priversti kitas komunistines šalis klausyti Maskvos. Jis pabrėžė, kad tokie bandymai prasidėjo Stalino laikais per jo įsteigtą kominterną, o vėliau tą darbą vykdė kominformas. Abi tos sovietų įsteigtos organizacijos bandė varžyti Jugoslavijos komunistų rankas ir tik 1948 metais jugoslavų komunistams pavyko pabėgti nuo Maskvos kontrolės.

Sudavė sovietams jų pačių ginklų

NEW YORKAS. — Sovietų Sąjunga, kaip žinoma, nepriklauso tarptautiniam Berno Copyright susitarimui ir radusi vakaruose sau naudingą knygą ar leidinį, tuoj verčia į rusų kalbą ir spausdina. Šiuo būdu sovietai pagrobia iš vakarų autorių ir leidyklų nemažas sumas pinigų. Dabar tuo pačiu pradeda atsikokėti ir vakarų leidyklos.

Harper-Row leidykla paskelbė, ji neužilgo išleis sovietų maršalo Georgij Zukovo karo atsiminimus. Dėl tų atsiminimų jau buvo susitarusi viena britų bendrovė su sovietų "Novosty" leidykla. Rusai reikalavo už tą knygą kelių šimtų tūkstančių dolerių. Tos atsiminimų knygos dalys buvo jau spausdinamos sovietų žurnaluose. Iš jų amerikiečių leidykla ir pasidarė knygą.

Komunistų ir vakarų leidyklos jau nekartą panašiai susikerta. Kada Stalino dukte Svetlana rasė savo atsiminimus, sovietai, norėdami sumažinti jos atsiminimų pasisekimą ir knygos kainą, patys išleido tariamai jos atsiminimus vakaruose, siūlydami juos vakarų leidykloms už daug mažesnę kainą, negu Svetlana turėjo gauti.

Apollo 9 užbaigia savo svarbią misiją

HOUSTON. — Apollo 9 erdvėlaivis turi nusileisti šiandien, tačiau gali būti pakeista jo nusileidimo vieta ir laikas, nes 195 mylios nuo Bermudos, kur planuota nusileisti, siaučia nemaža audra. Astronautai pūkis lakūnai, tačiau prasti jūreiviai. Jie negali nesusergę pakelti erdvėlaivio supimo, kai jis patenka į dideles bangas. Ankstyvesnių skridimų: Apollo 7 ir Apollo 8 astronautai visi sirgo jūros liga, kol juos helikopteriai pakėlė iš vandens.

Jei oras prie Bermudos nepagerės, astronautams teks padaryti dar vieną orbitą ir nusileisti kiek toliau Atlante, apie 1,000 mylių į rytus nuo Miami. Yra numatytos dar kelios vietos nusileidimui: netoli Japonijos Ramiajame vandenyne ir prie Afrikos rytiniame Atlante.

Netoli astronautų nusileidimo vietos plaukioja sovietų šnipų laivas. Jam, matyt, rūpi pamatyti, kaip amerikiečiai išgelbėti nusileidžiančius astronautus. Laivas sekioja amerikiečių laivą "Guadalcanal", kuris turi pagrabinti nusileidusius astronautus.

Astronautai erdvėje susitiko 1965 metais paleistą erdvės tyrimui erdvėlaivį "Pegasus". Jis skraido 90 mylių žemesnėje orbitoje už Apollo 9.

Prezidentas Tito savo kalboje apžvelgė Jugoslavijos komunistų istoriją ir jos laimėjimus. Jis tačiau praėitį sujungė su dabartimi, nurodydamas, kad 1948 metų pasitraukimas iš Kremliaus kontrolės buvo pirmas konfliktas tarp socialistinės valstybės, kaip į ją žiūri seni biurokratai ir naujo socialistinio išsivystymo kelio.

Rumunijos delegacija buvo jugoslavų priimta labai šiltai. Rumunija yra vienintelė Varšuvos paktą valstybė, atsiuntusi savo delegatus į jugoslavų kongresą.

Maska paskelbė, kad pirmadienį Budapešte prasidės Varšuvos paktą valstybių konferencija. Galimas daiktas, kad čia bus bandoma padaryti spaudimą nepaklusniai Rumunijai, kuri nežiūrėdama Maskvos draudimo, dalyvauja Jugoslavijos kongrese.

Prezidentas Tito, kalbėdamas apie Maskvos paskelbtą "socialistinio tarptautiškumo" doktriną, ją pasmerkė, nes ji trukdanti pasaulio komunistams nepriklausomai, savo pačių sąlygose ugdyti komunizmą. Tokia politika, kur net nebomama kitų socialistinių šalių suverenumo ir net ginklo jėga bandoma pakeisti jų kelią, kenkia visam pažangiųjų judėjimui ir kovai prieš imperializmą, — pareiškė Tito.

Čekoslovakijos patikimi sluoksniai tvirtina, kad neseniai Maskvoje Brežnevas pareiškęs vienai čekų delegacijai, kad sovietų vadai nepatenkinti Čekoslovakijos pasiektu "normalizavimo" laipsniu. Partijos kontrolė Čekoslovakijoje dar neperėmusi kai kurių svarbių gyvenimo sričių. Todėl sovietų vadai dar negalį galvoti apie savo kariuomenės atitraukimą. Ypač Brežnevas nusiskundęs naujais Čekoslovakijos darbo unionų vadais, kurie savo suvažiavime, praėjusią savaitę pareiškė nerimą žadinančių minčių.

SAIGONAS. — Gynybos sekretoriui besilankant JAV ambasadoje Saigone, komunistai apšaudė tą miesto dalį ir jam teko kurį laiką praleisti ambasados slėptuvėje.

PEKINAS. — Kinija giriasi rekordiniu greičiu pastačiusi 20 mylių ilgumo geležinkelį, Vietnam kilometrui išėję pusantros dienos, įskaitant kelis tilius ir tunelius.

NEW YORKAS. — Amerikos viešosios opinijos tyrimo institutas, vadovaujamas Louis Harris paskelbė, jog 57% amerikiečių galvoja, kad prezidentas Nixonas gerai eina savo pareigas, 23% — blogai ir 20% pasisakė nežina.

Cape Kennedy jau ruošiamas sekančiam skridimui Apollo 10. Jis bus iškeltas gegužės viduryje ir skris su astronautais į mėnulio apylinkes, kur atliks įvairius manevrus.

DETROITO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE

BENDRUOMENĖS METINIS SUSIRINKIMAS

Šį kartą tebūna tik protokolai, be komentary.

Susirinkimą atidarė LB Detroito apylinkės v-bos pirmininkas Algis Rugienius. Laikrodė rodė 12:20. Momento atsistojimu buvo pagerbti mirusieji. Pirmininkauti pakviestas Pranas Zaranka, o sekretoriauti — Danutė Jankienė, į mandatų komisiją — Vytautas Kutkus, Antanas Musteikis ir Antanas Zaprackas.

Pranešimus padarė jau minėtas pirm. A. Rugienius, Jubiliejinių metų k-to pirm. Jonas Urbonas, išrinktas Stepas Smalinskas ir rev. komisijos vardu Petras Griškėlis.

Diskusijose dalyvavo Kazys Veikutis, dr. Kęstutis Keblys, Vincas Sarka, Česys Sadeika, V. Kutkus, Matas Baukys, Stasys Simoňūnas, Leonardas Šulcas, Vacys Urbonas, Jonas Gaižutis, Liuda Rugienienė, dr. Vytautas Majauskas ir keletas kitų, kurių pavardžių laiku neužsirašęs, dabar nebedrįstų spėlioti. Kai kurie iš čia įvardytų kalbėjo mažiausia po kelius, o gal ir po keliolika kartų.

Į sekančių metų valdybą A. Rugienius pasiūlė iš anksto sudaryti 11 asmenų sąrašą. Tie asmenys savo sutikimą buvo davę. Nors susirinkusieji buvo skatinami siūlyti daugiau kandidatų, kad būtų galima balsuojant pasirinkti, nors tokių kandidatų ir buvo prisilyta dar 9, bet, septyniems atsisakius iš viso, o kitiems dviems tesutikus kandidatuoti tik į v-bos kandidatus, anksčiau pasiūlytieji buvo išrinkti en bloc. Štai, ta naujoji LB valdyba Detroitui (taip, kaip siūlytojo A. Rugieniaus buvo surašyti):

Jonas Gaižutis, Vytautas Petrusis, Jurgis Jurgutis, kun. Alfonsas Babonas, Ona Valatkienė, Stepas Smalinskas, Leonas Petronis, Leonardas Šulcas, Rimas Korsakas, Vladas Selenis ir dr. Kęstutis Keblys. O sutikę likti kandidatais — Petras

Griškėlis ir Leopoldas Heimingas.

Iš septynių pasiūlytų į revizijos komisiją, trims išsibraukus, išrinkti: Algis Rugienius, Antanas Zaprackas ir Juozas Bacevičius, su kandidatu Vladu Staškum.

Klausimų ir sumanymų metu ypatingai užakcentuotas tautinio solidarumo mokesčio klausimas ir siūlyti būdai, kaip jį išrinkti. Be to dr. V. Majauskas iškėlė būtiną reikalą vadovauti organizacijų veiklos žinių sutelkime amerikiečių leidžiamai knygai "The Peoples of Detroit". Terminas, esą, pasibaigė, kitos tautybės gausybė medžiagos sutelkė, o lietuviai te davė tik kelių organizacijų aprašymus.

Kada ir kuo susirinkimas baigėsi, pasakyti negaliu. Kai lygiai po trijų valandų kantrybė išsibaigė, su kito dienraščio korespondentu salę apleidome. Tai buvo 3:20. Iš 84 žmonių (pačių aukštumoj) buvo likę apie 40. Keletas rankų tebesilaikė ore, o vienas labai išmintingas vyras, kažkodėl vis vėl ir vėl gaudamas balsą, kalbėjo, kalbėjo, kalbėjo...

ALB radijo programa — visą valandą

Amerikos Lietuvių Balso Radijo klubo sekmadieninė radijo programa nuo kovo 15 d. neaprežtam laikui prailginama iki 60 minučių. Taigi WQRS—FM radijo stotį, banga 105.1 publika yra kviečiama klausyti kiekvieno sekmadienio rytą nuo 8 iki 9 valandos. Tai puiki, džiugi žinia!

Atvažiuos antras kaimas

Neolituanų pakviestas, Detroito Lietuvių namuose savo naująją programą demonstruos cikagiškis Antras kaimas. Tai įvyks balandžio 12 d., 7 val. vakare. Baisiai gaila, kad tą vakarą eilė Antro kaimo mėgėjų detroitiečių bus Čikagoje, "Danos" premjeroje. Plačiau apie

Ohio valstijos, Geauga apskrities, Burton kaimelio gyventojai šventei šventę. Kiekvienas gauna progos ne tik duonos su dešrelėmis pavalyti, bet ir sirupo didelį puodelį. Paveiksle matome 9 metų Arthūrą Dimaculangą, besiruošiantį kirsti dešrelės ir gerti sirupą.

Antrą kaimą parašysiu kitą kartą.

Pagerbti M. ir P. Stunskai

Kovo 8 d. apie 140 asmenų buvo susirinkę į Detroito Lietuvių klubą pagerbti į pensiją išeinantį Miką Stunską ir jo žmoną Petronėlę. Pagerbime dalyvavo visa eilė senųjų bei naujųjų ateivių. Buvo puiki vakarienė ir šokiams grojo geras orkestras. Sveikinimų programą tvarkė klubo pirmininkė adv. Stefanija Masytė. Pabaigoj Mikas Stunskas visiems tarė padėkos žodį. Mikas ir Petronėlė Stunskai yra ilgamečiai šio dienraščio skaitytojai. Jie yra vieni iš tų nedaugelio senųjų ateivių, kurie dalyvauja beveik visuose naujųjų rengiamuose kultūrinuose pobūviuose.

Šaulių veikla

Prieš keletą savaičių čia paskelbiau Detroito Stasio Butkaus vardo šaulių kuopos vadovybėje esančių pavardes. Ilga pavardžių eilė, nes šauliai, be valdybos, yra sudarę ir kelias pagalbines komisijas, kaip kultūros, parengimų ir t. t. Kuopai keletą metų sumaniai pirmininkauja Vincas Tamošūnas.

Laikas bėga ir kaip ir šaulių skelbti įsipareigojimai bei parengimai jau artėja. Antai, jie pažadėjo talkinti LŽS centro valdybai kovo 22 d. ruošiamame literatūros vakare Lietuvių namuose. Pažadą jie pasiryžę ištesėti ir jau dabar rūpinasi, kad savo dalį ten kuo geriausiai atliktų. Tenka paryškinti, kad minimo vakaro metu LŽS centro valdybai į talką ateina ir kita Detroito šaulių kuopa. Tai jūrų šauliai, jų kuopa "Švyturyš", vadovaujama Mykolo Vitkaus.

Dabar St. Butkaus šaulių kuopa jau ruošiasi kultūrinei stovyklai Dainavoje, Stovykla užtruks ištisą savaitę, 1969 m.

birželio 15-22 dienomis. Čia bus pakviesta eilė kultūrininkų bei visuomenininkų su paskaitomis. Tuo tarpu jau yra pasižadėję dalyvauti Anatolijus Kairys ir dr. Algirdas Budreckis. Kitų pavardės bus praneštos vėliau. Stovyklų uždarančios Joninių laužas, kurio metu programą atliks JAV bei Kanados šaulių meninės pajėgos. Programai vadovauti yra pakviesti Kunigunda Kodatienė ir Stasys Jukabaitis (iš Toronto).

Kaip pernai, taip ir šimet, Darbo dienos savaitgalį Dainavoje įvyks JAV ir Kanados šaulių šaudymo varžybos. Bet apie tai parašysiu vėliau, kai jau bus praėjęs pavasarinio stovyklavimo įvykis.

Trumpai kalbant, Detroito šauliai yra daug kur užsiėmę ir kur tik pasižada prisidėti, tai žodį visur, visada išlaiko. Tokių sąžiningų organizacijų šiais laikais mažai beturime.

J. Baublys mus garsina

Senokai į mano rankas pateko iliustruotas General Motors žurnalas, pavadintas "The Fisher Body Craftsman". Tai vienas iš žurnalo sausio numeris. Ten beveik ištisas puslapis paskirtas mūsų tautiečiui Jurgiui Baubliui. Daugiau nuotraukų, negu teksto reportažas pavadintas "Lithuania carvings by J. Baublys". Patį kruopštusis menininkas yra parodytas dirbęs prie Lietuvos reliefinio žemėlapiu. Kitose nuotraukose parodyta J. Baublio išdrožinėta koptylė, lietuviškas kryžius ir Vytauto Didžiojo muziejus. Tekste išvardyta visa eilė kitų J. Baublio darbų ir priminama, kad J. B. didžiuojasi savo gimtuoju kraštu Lietuva, kad jis meldžia Lietuvai laisvės.

Po vieną kitą užuominą apie J. Baublį man teko daugelį kar-

tų rašyti šiame dienraštyje ir kitur. Tai dažniausia tautodailės parodėlių Tarptautiniam Institute, Northlande, ir kitomis progomis. Ne kartą J. Baublys yra pasirodęs ir skautų mugėse. Su laivu bei pastatų modeliais, su skulptūrų miniatiūromis, su mozaikos paveikslais. Antai, Lietuvių namų sienos yra išpuoštos J. Baublio atkurtomis visų didžiųjų Lietuvos miestų mozaikomis.

Jurgis Baublys iš profesijos yra agronomas, bet šiame krašte pasirinko kvalifikuoto GM darbininko būitį. Eilę metų jis buvo Detroito lietuvių jūrų skautų vadovybėje. Aktyvus lietuviškoje veikloje. Šalia kitų lietuviškų laikraščių, daugelį metų yra šio dienraščio skaitytojas. Labai gaila, kad tuo tarpu su J. Baubliu interviu padaryti man nepavyko. Gal kada pasiseks, kokia ypatinga proga, su šiuo daugelio talentų ir didelio kruopštumo vyrų kaip reise-

kia apie jo darbus pasikalbėti ir po to skaitytojams pateikti.

Grįžtant prie minimo GM žurnaliuko, tai jo esą spausdinama virš dešimties tūkstančių egzempliorių. Reikia, kad kelios dešimtys tūkstančių žmonių jį matė, mūsų tautiečio darbais grožėjosi, apie Lietuvą šį tą paskaitytė.

'Šilainė' ruošiasi iškilmėm

Esu minėjęs, kad tautinių šokių grupė "Šilainė" šį pavasarį švęs savo 20-ties metų sukaktį. Ta proga pavasarinis tradicinis "Šilainės" pobūvis išvirs į puošnų balių, kurio metu šokėjai, žinoma, atliks ypatingai šlifuotą, išdailintą šokių programą.

"Šilainės" sukaktvinis pobūvis-balius įvyks gegužės 24 d. St. Clement salėje, Ford Rd., netoli Evergreen. Alfonso Kasputis vadovaujamas šokėjų tėvų komitetas šiam pobūviui jau yra išdirbęs planus iki smulkių. Bilietai į pobūvį yra platinami ir tai su dideliu pasisekimu. Pageidaujama, kad publikai rūpintųsi atskirų stalų sudarymu ir jų "nupirkimu", o ne pavienių kėdžių. Kadangi stalų išdėstymo planą teturi tik du asmenys, tai prašoma tik pas juos stalus ir užsisakyti. Tie asmenys yra: pirmininkas Alfonsas Kasputis, tel. TA 5-8093; ir vicepir. Jonas Ratnikas, tel. LO 2-2137.

Detroito palaidota Elena Raubienė

Elena Stankutė-Raubienė, kitaip Helen Mary Rauby staiga, nuo širdies smūgio, mirė 1969 m. kovo 3 d. Fort Lauderdale, Floridoje. Kūnas buvo atvežtas į Detroitą ir pašarvotas Charles R. Step laidojimo namuose. Kovo 7 d., po gedulingų pamaldų Dieviškos Apvaldos bažnyčioje, buvo palaidota Mt. Olivet kapu-delio kruopštumo vyrų kaip reise-

Prieš dvidešimtį ir daugiau metų velionė yra buvusi viena pačių aktyviausių Detroito lietuvių visuomenininkų. Yra veikusi Amerikos Lietuvių Tautinėje sąjungoje, Lietuvai Vaduoti sąjungoje, Lietuvos Dukterų draugijoje, Lietuvių Moterų sąjungoje. Viena iš pačių gabiųjų Amerikos Laisvės bony platinotojų II pas. karo metu (berods, daugiausia bony pardavusi iš visų lietuvių). Naujesiems ateiviams čia suvažiavus, eilę metų ji buvo WJLB radijo stoties lietuviškų transliacijų direktorė ir svarbiausia, ji LRK Federaciją užvedė ant pardudamo ūkio, kuris tapo jaun. stovykla Dainava. Visuomeninėje veikloje buvo darbšti ir labai principinga. Dėl to principingumo turėjo nemaža priešių, bet bendrai jos veiklą tenka teigiamai įvertinti. Tokių įžymių senosios kartos lietuvių čia jau tik ant pirštų suskaitoma beliko.

Amerikos Lietuvių vardu parašyta, jog velionė buvo gimusi Eleonorą, Pensilvanijoje, mokėsi Portage bei Northern aukštesnėse mokyklose ir Garvin prekybos kolegijoje. Tarnavo pašto įstaigose.

Paskutinius kelerius metus velionė lietuviškoje veikloje nebesireiškė. Tik iš pranešimų apie jos mirtį sužinojau, kad Detroito ne nebegyveno. Labai gaila, kad tik tiek tegalėjau parašyti apie įžymiąją tautietę. Manau, kad apie velionę daugiau galėtų parašyti Feliksas Motuzas arba Matas Šimonis.

Tebūna Elenai lengva ją pri-glaudusi žemė...

SKAITYK KASDIEN

NAUJIENAS

IR TEMYK SKILTIS

Lietuviai taipgi perka ir parduoda ir progas surimo tikrai per

NAUJIENAS

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 3.

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

TIEMS, KAS NORI ŠVENTEMS DUOTI GERŲ DOVANŲ, SIŪLOME PASIRINKTI ŠIAS KNYGAS:

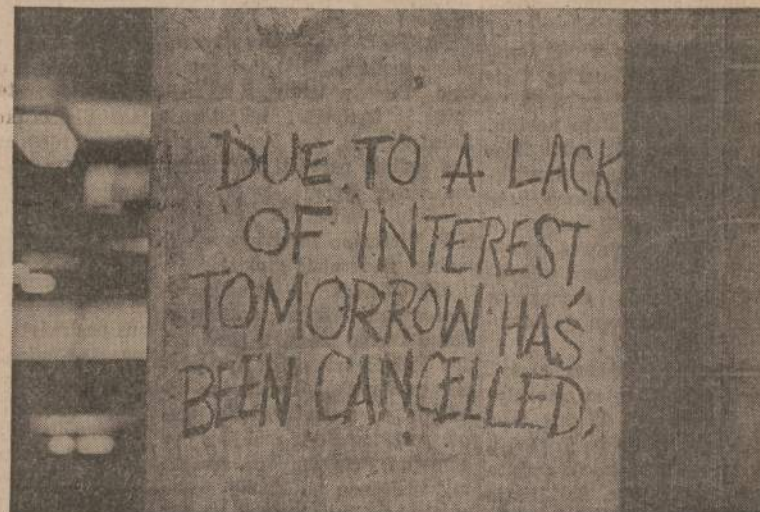
1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 336 psl.	\$5.00
2. Juozas Liūdžius, RASTAI, 246 psl.	\$3.00
3. M. Zoščenko, SATYRINĖS NOVELĖS, 199 psl.	\$2.00
4. Liudas Mikšys, IS ISTORIJOS UKANŲ ATEINA LIETUVA, 699 psl.	\$12.00
5. Juozas Kapacinskis, ŠIAUBINGOS DIENOS, 376 psl.	\$4.00
6. J. Augustaitis, ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA, 134 psl.	\$1.50
7. Prof. V. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai, 207 ir 225 psl.	\$2.00 ir \$3.00
8. Marius Katliškis, ŠVENTADIENIS UŽ MIESTO, 356 psl.	\$5.00
9. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl.	\$2.00
10. Vl. Mingėla, KUN. ANTANAS MILUKAS, jo gyvenimas ir darbai.	\$6.00
11. Adomas P. Jasas, BŪK PALAIMINTASI	\$3.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštasis viršelis \$2.00, kietasis \$4.00	\$4.00
13. Juozas Švaisėnas, PETRAS ŠIRVOKAS, 228 psl.	\$2.00
14. Henrikas Radauskas, EILERAŠČIAI, 239 psl.	\$5.00
15. Mikas Petruskas, EGLĖ ZALČIŲ KARALIENĖ.	\$5.00
16. C. R. Jurgėla, HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION.	\$10.00
17. Petronėlė Orintaitė, KA LAUMES LĖMĖ, 238 psl.	\$3.00
18. Kipras Bielinis, TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA, 310 psl.	\$1.00
19. Dr. J. B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT, 211 psl. angliskai	\$4.00
20. Pranas Alšėnas, MARTYNAS JANKUS, biografija, 294 psl.	\$4.00
21. Stasys Santvėras, AUKOS TAURĖ, lyrika, 152 psl.	\$2.50
22. V. D. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 416 psl.	\$6.00

Šias knygas galite išsiųsti "Naujienų" ofise arba gauti paštu, atsiuntę nurodytas sumas čekiu arba money orderiu, adresu:

"NAUJIENOS"

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Paveiksle matome Burton kaimelio specialistą, iš sulos gaminantį sirupą. Tvirtinama, kad vienam galtonui sirupo reikia 40 galtonų sulos.

Sounds ridiculous, doesn't it?

But what if everybody in this country were to throw their hands up in despair and say they don't give a hoot.

Indeed, there would be no tomorrow.

But fortunately, Americans have a way of solving their problems.

And that's just what's going to happen in these troubled times. Simply because it's always been an American tradition.

Now, how can you, as one little ole citizen in this big, wide country of ours, be of any help?

Well, take a minute and think about a U.S. Savings Bond.

That's right, a U.S. Savings Bond.

No, it isn't an immediate remedy for all our ills. But it helps.

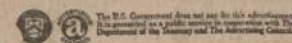
If everybody were to buy just one \$25.00 Savings Bond (cost \$18.75), your country would be stronger economically to wipe out some of those scars we've been sporting.

Of course, everybody would be helping themselves, too. If you were to sign up on a Bond purchase plan where you work or bank, you'd have quite a nice nest egg for yourself one of these days.

You'd have a lot more dollars in the kitty for things like college educations, that new home, or a secure retirement.

So think about a U.S. Savings Bond today. And then go out and buy one. Tomorrow.

Take stock in America
Buy U.S. Savings Bonds & Freedom Shares

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago 8, Illinois

400 METŲ LIUBLINO UNIJA

Lenkai unijos sukaktį žada smarkiai švęsti

Chicago lenkų dienraštis Dziennik Chicagoski š. m. vasario 15 d. nr. sirenos balsais apdainuoja Liublino 1569 metų liepos 1 dienos uniją, kaip "persilaužiamąjį įvykį senosios respublikos (Rzeczypospolita) istorijoje". Esą dvi valstybės, jau nuo Jogailos laikų sujungtos bendra dinastija, dar labiau susijungė visiškai lygybės ir laisvo noro pagrindu".

Pirmines, kad būtų ir daugiau panašių unijų bandymo, kas tačiau nesisekė arba visiškai kitaip išėjęs, kaip antai Anglijos "susivienijimas" su Airija, paskiau su Škotija arba 14-me amžiuje trijų Skandinavijos valstybių sudarytoji Kalmaro unija, kuri neilgai trukus sugruvo, nors tos valstybės ir nebuvo priešų okupuotos.

Lenkiškoji Liublino unijos versija

Kas kita buvusi Liublino unija. "Liubline pasirašytasis aktas buvo ilgų metų svarstymų ir prisiruošimų rezultatas", pradedama Chicago lenkų laikraštis, "Iki tam tikro laipsnio čia lemė Maskvos pavojus, kaip kad 1386 metais kryžiuočių. Kai prie paskutiniųjų jogailaičių Lietuva pradėjo trauktis prieš Maskvos spaudimą, Lietuvos ponai tuomet turėjo labai pagedauti lenkų pagalbos. O kai buvo įsigyti Inflintai ir kovos su Rusija persimetė į sritis prie Dauguvos, tuomet pavojus ėmė artėti prie tikrųjų lietuviškų žemių. Gi

kai Polockas krito, suenerimę lietuviai išsiuntė į Seimą Varšuvoje oficialią delegaciją, sudarytą iš 28 asmenų. Tuomet jau sutiko, kad būtų bendri monarcho rinkimai, bendra gynyba — išlaikant tačiau Lietuvos valstybinį savitumą (odrebnosc)".

Tačiau derybos tiek ilgai nusišėlusios, kad karalius Zigmantas Augustas, jau nebeturėdamas vilties susilaukti įpėdinio, spaudes daryti uniją pasiryždamas nugaleti saujelės lietuvių magnatų užsispyrimą. Jie (tie magnatai) žinoję, kad unija ir su ja susieta savo rūšies santvarkos demokratizacija reikštų jų vaidmens sumažėjimą. Smulkioji bajorija (šlachta) tačiau buvusi už uniją, nes norėjusi įsigyti tas teises, kokias jau turėjo bajorai prie Vисло.

"Pavojus didėjo, o bevaikių karaliaus jėgos mažėjo. Dėlto 1569 m. pavasarį karalius įjungė į karūną (reikiama perleido Lenkijai) Pagirį (Podlasie), Volyniją ir pagaliau Kievo kraštą ir paskiau įsakė tų žemių atstovams (Varšuvos seime) sėstis tarp "karumiečių" (tai yra tarp Lenkijos atstovų). Tai jie padarė su džiaugsmu ir tuomet nutilo neskaityti lietuvių opozicionieriai matydami, kad monarchas gali savo dekretais dar labiau padidinti Karūną (taip lenkai vadindavo savo Lenkiją).

Po to unijos užgyrimas jau praėjo be pasipriešinimų, nors

pora lietuvių išreiškė savo antikiną tikrai be entuziazmo. Tačiau paskutinėmis Seimo dienomis ir jie galimas daiktas persiėmė džiaugsmo ir susijaudinimo atmosfera. Karalius jau birželio 29 d. šventė Petro ir Povilo dieną atsikėlęs iš sunkios ligos giedodamas "Te Deum laudamus". Po dviejų dienų įvyko priesaika unijai".

Trys unijos dokumentai

Liublino unija sudaryta trimis dokumentais. Vienas dokumentas, pasirašytas apie 140 pralotų, senatorių ir atstovų paraišy, buvo paruoštas Karūnos (Lenkijos). Antras dokumentas maždaug tokio pat turinio, buvo pasirašytas Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos, trečias — karaliaus.

Straipsnių (tuose dokumentuose) būvę daug, nes reikėjo sutalpinti įvairias teises ir ūkinis normas. Ten kalbama apie maitų mokesčius, apie pinigų, apie seniasis privilegijas, apie teisę įsigyti nuosavybę lietuviams Karūnoje ir lenkams Lietuvoje, ir t. t. Bet svarbiausia būvę straipsniai apie bendrus monarcho rinkimus ir bendrą Seimą. "Nes jau lenkų Karalystė ir Didžioji Lietuvos Kunigaikštija yra vienas neskiriamas ir nedalomas kūnas, o taip pat nedaloma viena bendra Respublika (Rzeczypospolita), kuri iš dviejų valstybių ir tautų susidėjo į vieną tautą (lud) ir susiliejė".

"Tai buvo, beabejio, užbėgimas įvykiams už akių, nes dar 18-me amžiuje tarpe abiejų Respublikos dalių tebebuvo įvairių skirtingumų", pripažįsta straipsnio autorius.

Lenkiška laisvės ir lygybės sąvoka

"Priesaika Liubline įvyko paklūsioniškas nuotakomis ir bendru susijaudinimu. Jau suprasdami, kad vyksta didelis dalykas, tas amžius tveriantis laisvų su laisvais, lygių su lygiais susijungimas", džiaugiasi straipsnio rašėjas. Esą, vienas kronikininkas pastebi, kad vadovaujantis priesaikinimui, beskaitydamas priesaikos tekstą kiekvienam prisiekiančiam atstovui, susijaudinęs iki ašarų, pagaliau paleidęs verkti ir vadovavimą perdavęs kitam...

"Tuo laiku Jonas Katkevičius (Chodkiewicz), lietuvių vadas, parašė laišką kunigaikščiui Mykolui Radvilai Rudajam (vieninteliam lietuviui, kurs unijos nepasirašė) ir jame (laiške) pareiškė, kad lietuviai tatau pada-

1969 m. Vasario 16 d. Konsularinis priėmimas Chicagoje: iš kairės — Chicago Lietuvos Tarybos pirm. p. A. Pužauskas, p. Pužauskienė, Dr. K. Valiūnas, Vlako pirmininkas; Juzė Daužvardienė, Nicaragua Konsulas Adolfo Roman, ponis Roman, jos motina — iš Nicaraguos viešnia; Panamos Vice-konsulas Arnoldo Morales ir Lietuvos Gen. Konsulas P. Daužvardis.

Konsularinis priėmimas Chicagoje

Lietuvos Generalinio Konsulo P. Daužvardžio bei p. J. Daužvardienės ir Chicago Lietuvos Tarybos surengtas konsularinis priėmimas Lietuvos Nepriklausomybės Dienoje, Beverly Country klube, pavyko labai gerai. Svečių buvo arti 300. Jie atstovavo 32 valstybės, esančias keturiuose kontinentuose: Amerikoje, Afrikoje, Azijoje ir Europoje. Konsulai atstovavo 27 valstybes. Jų, su žmonėmis arba palydovais, buvo per 50 asmenų.

Federalinę valdžią atstovavo (suprantama, be specialaus įgaliojimo) Imigracijos ir Naturalizacijos Direktorė ponis L. Hurney su padėjėja p-le M. Platt. Illinois valstybę — sen. J. Lanigan ir atst. F. Savickas. Cook apskrity — Sanitary Districto prezidentas J. Egan ir prokuroro padėjėjas J. Murray su žmonėmis. JAV Army pulk. D. Gluck su ponis. Chicago miesto arba jo Tarybą — aldermanas J. Straszczuk. Jis įnešė ir pravedė miesto Taryboje rezoliuciją Lietuvos valstybės pagarbai.

Chicago Arkidieceziją atstovavo kardinolas Cody su

rė ne iš baimės, bet dėl Respublikos labo ir bendros broliškos meilės" ir kad ne pergamentas, o meilė "juos visada ves prie to, idant galutinai ir amžinai ištvirtų".

Kaip tos unijos "lygybės, laisvės ir brolybės" pavyzdį autorius iškiša Adomą Mickevičių, tą didį Lietuvos poetą patriotą — unijos rezultatų auką, kurs pats nebežinojo kas esąs, nes jo laikais lenkinimas Lietuvoje tiek jau buvo pažengęs...

Mickevičius "Lenko piligrimo knygoje" parašęs: "Lietuvis ir mazūras broliai yra, ar ginčijasi broliai dėl to, jei vieno vardas yra Vladislovas, kito Vytautas? jų pavardė yra viena lenkų pavardė"...

Štai kaip toje dviejų tautų "lygybės ir brolybės" Rzeczypospolitoje lenkai aiškina lietuvišką tautybę:

"Didysis poetas, kurs Lietuvą pavadino savo tėvyne (ta pati sritinė prasme, kaip kiti savo tėvyne vadina Pamarius arba Sileziją) išreiškė jausmą, vyravusį anuometiniuose vadovaujančiuose, kūrybinguose sluokniuose"...

Tačiau ir Mickevičius nenumatęs, kad 19-jo amžiaus gale prasidės lietuvių tautinis sąjūdis ir laimės tuose plotuose, kur gyventojai kalbėjo lietuvių, o ne lenkų kalba, pripažino Dziennik Chicagocki.

Kaip lietuviai vertina Liublino uniją ir jos padarinius lietuvių tautai, Naujienose eis ilgesnė vieno to dalyką išstudijavusi bendradarbio straipsnių se-

sekr. kun. D. Franzone. Kauso Arkidiecezijų vyskupas V. Brizgys. Ir keletas kunigų. Buvo atstovauta ir spauda bei radijo — TV ir kitos institucijos. Nelietuvių svečių buvo apie 100.

Lietuviai buvo atstovauti visoje pilnumoje: religiniai, politiniai, kultūriniai, profesiniai, balfiniai, generaciniai ir visai kitai.

Priėmimo nuotaikai ir lietuviškumui labai daug padėjo svečių sutikėjos ir palydėtojos, jaunos lietuvaitės, pasipuošiusios gražiais tautiniais rūbais. Svečiai, ypatingai kitataučiai, joms sakė komplimentus šilčiausiais žodžiais. Jie nesigailėjo komplimentų ir pagrimų ir Priėmimui bei jame dalyvausiems lietuviams.

Chicago Lietuvos Tarybai bei jos talkininkams ir svečiams priklausė didelė padėka ir pagarba. L. G. K.

Mūsų teatralų vakaras

Čikagos Lietuvių Scenos Mėgėjų sąjunga, trumpai kažkieko pakrikštyta nelabai gražią prasmę turinčiais LSD inicialais (lysergic acid diethylamide) — haliucinacijas sukeliančiais vaistais, kuriuos šiuolaikinis jaunimas naudoja pakaitaliodamas su marijuana, kovo 8 dieną šventė Pakšto salėje savo veiklos dešimtmetį.

Prie gražiai papuoštų ir vaišingai apkrautų stalų susėdo virš 100 svečių: aktorių, dailininkų, laikraštinių, rašytojų, kritikų ir kt. Šeiminkų vardu gražų subuvimą atidarė pirm. S. Adomaitienė, pabrėždama, kad šioje salėje visi yra šiuo tuo prisidėję prie scenos mėgėjų darbų ir todėl visi gali jaustis, kaip namie. Ji apgalvestavo, kad dėl sveikatos negalėjo dalyvauti pirmasis sąjungos pirmininkas Aleksandras Kutkus.

Sąjungą, jos 10 metų sukatties progą, raštu pasveikino Lietuvos gen. konsulas Chicagoje dr. P. Daužvardis. Ponia Adomaitienė, pradėdama sveikinimų eilę, kukliai paminėjo, kad scenos mėgėjai pastatė per dešimtmetį 36 spektaklius. Ji pristatė jauniausius teatro artistus, vaidinčius "Eglė žaltis karalienė" ir kituose spektakliuose: Rapšį, R. Vaičaitį, E. Bradūnaitę, Valaitį, P. Stakauską, L. Petravičiūtę. Jau ir jie, metams bėgant, iš vaikų tapo gražiu jaunimu.

Ilgesnė kalbą pasakė Clevelando grupės vadovas, nuolatinis veikėjas, režisierius, dailininkas ir judintojas, dabartinis operos "Danos" režisierius P. Masželis, primindamas J. Grušo "Tėvo" žodžius: "aš liudiju tiesą,

ko jūs iš manęs daugiau norite?"...

Toliau eiluoatą sveikinimą paskaitė A. Pužauskas. Poetas K. Bradūnas, linkėdamas scenos darbuotojams ilgiausių veiklos metų, pabrėžė ypač jų Donelaičio "Metų" išvedimą į sceną, kuris buvęs pats svarbiausias sąjungos atsiekimas. Poetas paskaitė kelis savo eilėraščius iš ciklo "Donelaičio kapai".

Visą šią margą programą susirinkę mieliai priėmė, o kada Rukuižienė, Visockienė ir kitos sąjungos ponios įteikė pirmininkei Adomaitienei dovaną — aukštinę apyrankę ir dėžutę su aspirino tabletimis, tai visi spontaniškai sugiedoję "Ilgiausių Metų". Svečias

QUARTERLY DIVIDENDS

5 1/4%
4 3/4%

CERTIFICATES
(Six Month Minimum)
Minimum \$10,000 or larger
In multiples of \$1,000

PASSBOOK ACCOUNTS

STANDARD FEDERAL

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
Archer at Sacramento Chicago 60632 VI 7-1140

ASSETS OVER \$136,000,000
RESERVES OVER \$1,500,000.00
(more than twice legal requirements)

HOURS: Mon., Thurs., 9 a.m. - 9 p.m.; Tues., Fri., 9 a.m. - 4 p.m.; Sat., 9 a.m. - 12 noon; Wed. — no business transacted

AMERICA'S LARGEST LITHUANIAN ASSOCIATION

The Peace Corps needs

farm hands

and farm brains.

The Peace Corps
Agricultural Desk
Washington, D.C. 20525

Please send me information.
 Please send me an application.

Name _____
Address _____
City _____
State _____ Zip Code _____

Advertising contributed for the public good.

Mes mokame 5 1/4% METAMS ANT VISU TAUPYMO CERTIFIKATŲ MINIMUM \$5,000.00

MIDLAND SAVINGS

4040 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632
Telephone CL 4-4470

Frank Zogas
President

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

5 1/4%
MOKAME VIENERIŲ METŲ \$10,000 AR DIDESNIEMS CERTIFIKATAMS

4 3/4%
TAUPYMO KNYGELIŲ SĄSKAITOMS

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TÜRINTI DIDELES ATSARGAS
Isteigta 1923 metais Tel. HA 1-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc. 1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
 in Chicago \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.50 per 3 months. In other USA localities \$16 per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per three months, Canada \$18.00 per year, other countries \$21.00 per year

10 cents per copy, 10¢ per copy
 Dienraščio kainos
 Chicagoje ir priemiesčiuose
 metams \$18.00
 pusei metų \$10.00
 trims mėnesiams \$5.50
 vienam mėnesiui \$2.00

Kitose JAV vietose:
 metams \$16.00
 pusei metų \$8.50

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

ANTANAS GINTNERIS

ANTANAS RAGAUSKAS - JO GYVENIMAS IR JO DARBAI

Šių metų sausio 16 d. mirė A. Ragauskas. Jis sirgo ilgokai. Pats nežinojo kuo serga. Man sakydavo, kad turi nesveiką širdį. Taip kalbėjo apie trejus metus laiko, bet kai buvo ligoninėje patikrintas, padarius jam vidurių operaciją, paaiškėjo ligos stovis. Po to pasirogo apie porą mėnesių Elk Grove ligoninėje ir mirė nuo vėžio ligos, sulaukęs 78 metus amžiaus. Gyveno su žmona Sofija savo namuose, 3031 S. Emerald Ave., Bridgeport. Paliko žmoną Sofiją, dvi dukteris — Ireną Rasiene Bostone ir Aldoną Beinorienę — Wood Dale Ill., bei sūnų, dantų gydytoją Leoną Raga-Ragauską, gyv. taipgi Wood Dale, Ill. Kiti giminių Lietuvoje, Kana-doje ir Amerikoje.

Prakaite valgyti duoną...
 Tremties žodžiai išsipildė gyvenime. Atvykus į Ameriką reikėjo gauti darbą, gyventi ir kurtis, o be to, rūpintis ir savo vaikų mokslu, jų parengimu į gyvenimą. Abu su žmona savo darbus tvarkėsi, rūpinosi ir jiems gerai sekėsi. Jokios ligos ir bėdos nespaudė. Abudu darbus turėjo arti savo namų. Juodu įsigijo nuosavus namus ir gražiai vertėsi, susitaupe-dami pinigų ir senatvei.

Jis sakydavo, kad žmogus yra socialinis gyvulys. Jį reikia trumdyti ir auklėti, bet kartu jam reikia duoti šviesos ir kultūrinių vertybių. Pats mėgdavo skaityti knygas ir žurnalus. Turėjo daug žodynų ir juos naudojo. Darydavo įvairių vertimų. Mėgo ir politiką, ją studijavo, o ypač istorinius faktus apie Lietuvą.

Lankė visus kultūrinius rengimus. Labai mėgo muziką, todėl visi koncertai, operos, recitaliai jo buvo aplankyti ir aprašyti, kaip jis suprato ir vertino. Neturėjo piktos kritikos, o ypač asmeniškų, kuri galėtų įskaudinti žmogų. Savo gilų nuoširdumą pareiškėdavo savo artimiesiems draugams. Nemėgo panegirikos ir tuščio vertinimo. Buvo labai kuklus ir padorus lietuvis, kaip retas.

Senas spaudos darbuotojas

Antanas Ragauskas spaudoje pradėjo dirbti jau nuo 1912 m. Jis rašinėjo į "Viltį", "Lietuvos žinias" ir kitur. Tą darbą vykdė visą savo gyvenimą: Lietuvoje, tremtyje ir Amerikoje. Jo straipsnių buvo galima rasti daugiausia "Naujienose", ypač kultūriniam pridede, bet ir "Drauge", žiūrint apie ką buvo rašoma. Pasirašinėjo sutrumpintai A. Rg.

Jo gimtinė — Tytuvėnų miestelis, Raseinių apskr. Pasaikiškų pušynų vieta. Buvo gimęs 1891 m. balandžio 25 d. Mokėsi vietoje lenkiškai ir rusiškai, bet greitai susiprato lietuviu esąs. Įsijungė į pogrindžio kovą prieš caro režimą, kėlė lietuvišką dvasią, skatino jaunimą organizuotis. Stei-nė ir pats vaidino meno kuo-

peleje, kuri 1915 m. balandžio 12 d. Raseiniuose pastatė mišrų — koncertą ir vaidinimą "Audra Giedroje". Vaidinimas turėjo didelį pasisekimą. To koncerto programą, kuri buvo atspausdinta ant rausvo šilko, dabar galima matyti Čikagoje. Jis ją išsaugojo virš 50 metų, o dabar šeima žada atiduoti muziejui. Programa yra verta dėmesio. Ji parodo anų laikų lietuvių rūpestingumą ir sugebėjimą taip meniš-kai darbą atlikti ir patį koncer-tą tinkamai įvertinti, nors tai buvo I Pas. karo laikais ir už savaitės Raseiniuose pasi-rodė vokiečiai.

Gyvenimas Rusijoje ir Lietuvoje

Antanas Ragauskas turėjo laimę. Jis evakavosi į Rusiją. Gyveno ir dirbo Kronštate prie karo uosto sustiprinimo dar-bų. Turėjo daug darbininkų savo žinioje. Mokėjo vadovau-ti ir tvarkyti. Rusai inžinie-riai jį pasitikėjo ir tuojau pasikyrė vadovu. Todėl visą karo laiką nebuvo mobilizuo-tas į caro armiją ir jam neteko matyti bausių karo vaizdų ir vargo. Ten pergyveno ir caro nuvertimą nuo sosto.

Po revoliucijos persikėlė į Petrapilį ir pradėjo toliau mokytis. Pirmiausia išlaikė mokytojo egzaminus, o pas-kui baigė buhalterijos kursus. Tremtis jam išėjo į sveikatą. Todėl 1919 m. grįžęs į Lietuvą kurį laiką dirbo Teisingumo, o vėliau — Vidaus reikalų mi-nisterijoje. Bet jam nepatiko valdinis darbas ir asmenų in-drigos. Nusivylė ir idelizmo stoka savo tautiečių tarpe. Nutarė verstis savarankiškai, įsitaisdamas Kaune prekybos

tarpininkavimo ir perrašinė-jimo biurą. Mokėjo daug kal-bų ir jam viskas gerai sekėsi. Įstojo į Vytauto Didžiojo uni-versitetą ir jį baigė dipl. teisi-ninko titulu. Buvo paskirtas notaru į Jonavą, o po metų į Plungę, kur išbuvo iki sovie-tų I okupacijos. Atleistas iš darbo su šeima gyveno Kaune, o vokiečių okupacijos laiku vėl buvo paskirtas notaru Kaune, kur dirbo iki 1944 m. vasaros, kol atsidūrė tremtyje, kaip ir kiti lietuviai, iki išvykimo į Ameriką.

Jo tikėjimas į ateitį ir darbą

Jis tikėjo, kad Lietuva vėl bus laisva ir nepriklausoma valstybė. Ta kryptimi ragino kitus dirbti. Pats aktyviai reikš-tis jau negalėjo, bet rėmė žo-džiu ir pinigais. Aukojo vi-siems — nuo Alto iki Balfo, o Lietuviai Fondui paskyrė visą tūkstantį! Jis atsiminė savo jaunystę ir vargą, bet visuo-met tikėjo geresne ateitimi. Jis neliko raštininku, kaip norė jo Roemerio dvaro valdovai, bet kiek galėdamas siekė auk-ščiau. Mokėsi ir dirbo. Gyve-no ir pasiekė notaro vietą ir gavo dipl. teisininko vardą! Jis tuo džiaugėsi ir buvo pa-tenkintas. Džiaugėsi ir savo vaikais bei jų laimingomis kon-dybonis bei žentais ir marčia.

Velionis Antanas Ragauskas buvo gražus žmogus savo iš-vaizda, bet ir pavyzdingas lietuvis savo darbais. Mums gaila jo netekus. Jo žmoną Sofiją ir dukteris bei sūnų giliai atjaučiame, netekusius rūpes-tingo tėvo, globėjo, patarėjo. Antanai, išsėkis ramybėje Amerikos žemėje!

"NAUJIENOS" KLĖKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

Naujai išrinktas Vakarų Vokietijos krašto prezidentu Gustav Heinemann.

Negalima sauvaliauti

Bronius Nainys, neatsakomųjų savo patarėjų pakurstytas, panorą pagrobti Amerikos lietuvių Lietuvos laisvinimo kovai dedamas aukas. Trim savaitėm prieš Vasario 16 dienos minėjimus, jis išsiuntinėjo JAV Lie-tuvių Bendruomenės valdyboms instrukcijas, įsakančias siųsti jam Lietuvos laisvinimo reikalams duodamas au-kas. Naujienos tuojau išpėjo Amerikos lietuvių visuome-nę. Patarėme lietuviškų organizacijų pareigūnams daboti, kad Altui skiriamų aukų nepagrobūt siauru par-tiniu kromeliu besirūpinantieji gudragalviai.

Mums džiugu, kad didelė Amerikos lietuvių dau-guma atkreipė į išpėjimą reikalingą dėmesį ir aukas siunčia Altui. Visa eilė didesnių Amerikos lietuvių kolonijų, kur veikia stiprios lietuvių organizacijos, aukas rinko ir pasiuntė Altui. Bet yra kelios vietovės, kurios surinktų aukų nesirengia siųsti Amerikos lietuvių Tary-bai. Taip planuoja pasielgti vieno Chicagos priemies-čio aukų rinkėjai, vienos bažnyčios aukų kolektootojai ir komitetai keliose mažesnėse lietuvių kolonijose, kur įsigalėjo nainininkai.

Savo laiku nurodė, kodėl šitoks Nainio elgesys labai negražus. Iš viso negražu kėsintis į svetimus aukas, bet reikalas žymiai pablogėja, kad bandoma grobti Lie-tuvos laisvinimo reikalams skiriamas aukas. Dabar pa-aiškėjo, kad šitokį negražų žingsnį Nainys padarė be-veik vienas. Jis net nepasitarė su visais JAV LB valdy-bos nariais. Šitokį nutarimą galėjo padaryti tiktai JAV LB taryba, bet jos Nainys neatsiklausė. Neatsiklausė ir nepainformavo. Tarybos nariai patyrė apie Nainio užsi-mojimus tiktai iš laikraščių. Teko patirti, kad keli tary-bos nariai protestuoja prieš šitokią Nainio savvalę.

Protestuoja ne vien atsakomingi bendruomenės at-stovai. Viešą protestą prieš šitokį Nainio elgesį paskelbė Lietuvos Krikščionių Demokratų Sąjungos Centro Kom-itetas. Proteste jis skelbia, kad Nainio vadovaujama bendruomenės valdyba, pradėjusi akciją prieš aukų rin-kimą Amerikos lietuvių Tarybai, išėjo iš visuomeninės drausmės ir visuomeninio solidarumo ribų.

Bet pats įdomiausias protestas yra Nainio vado-vaujamos bendruomenės narių. Vienas kitas bendruo-menininkas paklausė Nainio, bet yra ištisi Amerikos lie-

tuvių bendruomenės skyriai, kurie paskutinių Nainio instrukcijų nepaklausė. Lietuvos laisvinimo kovai su-rinktas aukas jie pasiuntė ne Nainiui, bet Amerikos Lie-tuvių Tarybai. Jie protestavo prieš Nainio instrukciją, ignoruodami ją. Jie žino, kad Amerikos lietuvių Tary-ba yra sudaryta iš visų Amerikos lietuvių organizacijų; jie pažįsta tarybos priešakį esančius žmones, ir jais pasitiki; jiems yra žinomas Amerikos lietuvių Tarybos atliktas darbas ir jie žino, kad Alto nariai stovi Lietuvos laisvės reikalų sargyboje, todėl Amerikos lietuvių Tary-bai ir pasiuntė visas surinktas aukas.

Amerikos lietuviai taip pat žino, kad prieš Altą pir-miausia pasisakė lietuvių tautos laisvės priešai. Tiesioginė rusų propaganda nedavė lauktų rezultatų. Dabar tą darbą veda keli aukštus mokslus baigę, bet politinės išminties neturintieji ambicingi jaunuoliai. Jie naudo-jasi didele šio krašto laisve ir pasisiūle savo nagais pa-žarstyti svetimais žarijas. Jie patarė tokiems pat jaunuo-liams nepasitikėti Amerikos lietuvių Taryba ir nesiųsti jai aukų. Nainys, matydamas iš anksto paruoštą dirvą, išsiuntinėjo instrukciją. Bet jis apsiriko. Dabar jam, ko gero, teks aiškintis, kodėl jis nesitaria su valdybos nariais, bet klausio Girnakalio bendradarbių.

Tuo tarpu patariame kiekvienam Amerikos lietu-viui, šių metų Vasario 16 d. minėjimo metu davusiam auką, daboti, kad ta auka būtų pasiųsta Amerikos Lie-tuvių Tarybai. Jeigu būtų išaiškinta, kad kurio nors komiteto nariai surinktas aukas naudoja kitiems tiks-lams, tai reikėtų patirti to komiteto narių vardus ir pa-vardes. Amerikos lietuviai turi žinoti, kas kesinasi į laisvinimo kovai duodamas aukas ir pareikalauti, kad jos būtų pasiųstos tiems, kurie dirba naudingą darbą.

Paskirų asmenų sauvalėi turi būti padarytas galas. Reikia imtis priemonių, kad panašūs dalykai nepasikar-totų ateityje. Pirmon eilėn žingsnių turi imtis organiza-cija, pastaciūsi B. Nainį valdybos priešakin. Jeigu ji ne-pajėgs arba nepanorės to padaryti, tai tada klausimą turės svarstyti veiksniai arba platesni Amerikos lietuvių sluoksniai.

JONAS AUGUSTAITIS

LIEUVOS - LENKIJOS UNIJA

JOS PASEKMĖS IR ATRŪGOS

Praeitis — melmenys ir išpėjimas ateitimi

Siemet, 1969 metų liepos 1 dieną, sueina 400 metų nuo Lietuvos — Lenkijos Liublino unijos, at-seit, dviejų valstybių formalaus ir teisinio susijun-gimo, Liublino aktų sudarymo. Pradžią šiai Liub-lino unijai sudarė kita Lietuvos — Lenkijos unija, kai Didysis Lietuvos Kunigaikštis, pagonis Jogaila, 1386 metų vasario 5 dieną Krokuvėje buvo pakrikš-tytas Vladislavo vardu.

1386 m. vasario 18 d. jis vedė karalaitę Jadvygą, o tų pačių metų kovo 4 dieną Krokuvos pilyje buvo pasodintas į Lenkijos karaliaus sostą. Tai buvo Lietuvos — Lenkijos personalinė unija, vadinasi, bendra tos valstybės galva. Tame nebuvo nieko nepar-asto, nes ir tarp Lenkijos — Vengrijos buvo sudaryta tokia personalinė unija.

Tačiau šį Lenkijos — Lietuvos personalinę unija buvo ypatinga. Anų laikų mentalitetui ir padėčiai su-prasti tenka prisiminti, kad Lietuvos Kunigaikštis, pagonis (ir kaip tuomet skelbė) negražios išvaizdos, eidamas 36 metus — 1386 — 1350 — buvo apvedintas su jaunute Lenkijos karalaitę Jadvyga, vos einančia tryliktuosius metus.

Prieš tai buvęs jos sužadėtinis, Austrijos prin-cas Vilhelmas Habsburgas, jau pas jį įsikraustęs, jėga buvo išmestas iš Krokuvos Vavelio pilies. Taip pat bu-vo pašalinti ir kiti pretendentai į karalaitės ranką, jų tarpe ir mozių kunigaikštis. Tai parodo, koks didelis buvo Lenkijos (pirmiausia Mažosios pietų Lenkijos, o vėliau ir visos) noras ir politinis išrokavimas pri-

vesti Jadvygą tekėti už Jogailos. Ji norėjo ištekėti už savo sužadėtinio Vilhelmo ir visomis jėgomis spyrėsi netekėti už Jogailos. O Jogaila, trokšdamas tapti Len-kijos karaliumi, sutiko vesti Jadvygą.

Jaunutė Lenkijos karalaitė Jadvyga, viena iš dvie-jų Vengrijos karaliaus Liudviko dukterų, pagal per-sonalinę uniją valdė ir Lenkiją. Po jo mirties (1382) Jadvyga, Vengrų princesė, po dviejų metų trukusių suiručijų, Lenkijoje, eidama 11-tus metus buvo vaini-kuota Lenkijos karaliene ir buvo nusistatyta išardyti jos sužadėtuves su Vilhelmu ir politiniais sumetimais išieisti už lenkų šiektois parinkto Lenkijai naudingo vyro — būsimo Lenkijos karaliaus. Jos motina, Ven-grijos karalienė Elzbieta, iš pradžių abejojina Jadvy-gos jungtuvėms su Jogaila, vėliau paliko visą reikalą spręsti patiems lenkams.

Lenkijos politiniai motyvai, kurie nulėmė tas, sa-kyčiau, neformalias jungtuves, buvo toki: Pietinės Lenkijos kunigaikštystės, kurias pirmiau valdė Len-kija (Volinija ir Podalė) teko Lietuvos kunigaikš-čiams, sudarydamos didelę dalį Lietuvos kunigaikš-tystės žemių, kurias norėjo gauti Lenkija ir susidary-ti išėjimą į pietryčius; Didžiojoje Lenkijoje (šiaurėje)ėjo karai su Kryžiuočių Ordinu; karaliui Liudvikui mirus (1382) ir nepalikus sūnaus, pačioje Lenkijoje vyko didelė suirutė (didikų kovos dėl įpėdinio); nesantaika su Austrijos Habsburgais, nesantaika su Vengrija, bei noras atsimesti nuo personalinės unijos su ja. Be to, Lenkiją jau tais laikais erzindavo Vokie-čių ekspansija į Rytus. Taigi, pakvietimas į sostą Lie-tuvos Kunigaikščio Jogailos galėjo suteikti Lenkijai visais tais frontais laimėjimų: atgauti pietines kuni-gaikštystes, taiką su Lietuva, bendrą karą su Ordinu vokiečių besiveržimui į Rytus užkirsti kelią. Be to, esant svetlimišaliui Lenkijos soste, daugiau susidarė galimybių baigti vidujines lenkų didikų kovas. Reikė-jo tik, kad būsimasis karalius vykdytų Lenkijos poli-

tiką ir glaudžiai bendradarbiautų su lenkų šlėkta. Jo-gaila, buvo jų manymu, tinkamas kandidatas.

Po Kunigaikščio Gedimino mirties (1341) du iš-joj 7 sūnų, Algirdas ir Kęstutis, paėmė valdyti Lietu-va. Algirdas — iš Vilniaus visos rytinės žemės; Kęs-tutis iš Trakų — vakarines, kaiminystėje su vokiečių Kryžiuočių Ordinu ir pietvakarines su Lenkija. (Palie-se, Gardiną, Brastą Voliniją su Lucku valdė Liuber-tas, Kęstučio brolis). Per visus jų valdymo ir gero broliško sugyvenimo 35 metus Lietuva išaugo į didelę galybę ir įtakingą Rytų Europos valstybę.

Didysis Kunigaikštis Algirdas vadovavo Lietu-vos rytų politikai, plėsdamas savo valdžią į rusiškas žemes, įjungdamas Rusijos kunigaikštystes. Smolens-kas, kurį buvo paėmęs iš tėvo Gedimino, buvo galu-tinai įjungtas; Černygovas, Naugardas, Sieverskas, Briansko kunigaikštystė buvo prijungti; Kijevas — rytinių slavų sostinė, buvo užimtas 1362-63 metais. Abiejuose pirklių respublikose — Naugarde ir Pskove — Algirdas konkuravo su Maskva. Algirdo kunigaikš-tystės ribos rytuose tęsėsi nuo Okos ištakos (Volgos intakas) iki vidurio Dniepro. Algirdas savo karo žy-giuose — 1368, 1370, 1372 m. buvo pasiekęs Kremliaus vartus. Jis siekė užimti Maskvos didžiąją kunigaikš-tystę ir prisijungti visas kitas, dar likusias mažesnes Rusijos kunigaikštystes. Kaip rašo Kryžiuočių Ordino kronikininkas, Algirdas nemamai pareiškė: visa Ru-sija turi priklausyti lietuviams (Omnis Russia ad Lit-vinus deberet simpliciter pertinere).

Algirdas buvo vedęs du kartus. Su pirmąja žmona Marija Vitebskaite (ruse), jis turėjo 5 sūnus: Andrių, Dimitrą, Konstantiną, Vladimirą ir Teodorą. Kaip jų vardai rodo, jie buvo krikščionys ir stačiatikių religio-ji. Visus juos Algirdas išskirstė į Rytines rusų staci-atičių kunigaikštystes.

Su antrąja žmona (taip pat ruse) Tverės kuni-gaikščio dukra Jūlija Algirdas turėjo 7 sūnus ir tris

dukteris: Jogailą, Skirgailą, Kaributą, Lengvenį, Kari-gailą, Vygantą ir švitrigailą bei dukteris — Johana, Aleksandrą ir Teodorą. Be kitų žinių, ir jų vardai pa-rodė, kad visi sūnūs buvo pagonys, dukterys — krikš-čionės stačiatikės. Tad Jogaila, vyriausias Algirdo ant-rosios žmonos sūnus, vėliau Lenkijos karalius, gi-mėš Vilniuje, buvo pagonis ir pusiau slaviškos kilmės, nekaltant apie pirmąsias kitas priemašias. Esant tė-vui (Algirdui) gyvam, jis valdė Vitebsko rusiškąją kunigaikštystę. Pats Algirdas, tvirtu būdo Vilniaus kunigaikštis, paliko iki mirties pagoniui. Jo žmona, Jogailos motina stačiatikė, gyvenusi 30 metų Vilniuje, turėjo stačiatikių bažnytelę ir stačiatikius dvasininkus.

Algirdas buvo karys ir politikas — savo sūnus jis skyrė į užkariautus Rusijos kraštus, arba juos apvedindavo su rusų kunigaikščių dukterimis.

Kęstutis valdė (be pietvakarinių žemių) grynai lietuviškąsias ir pagoniškas žemes (Aukštaitius ir Žemaičius) ir gynė juos nuo Ordino, kuris skelbėsi Vakarų pasauliui, kad jis einąs krikščyti pagonių lie-tuvių, arba krikščionių ginti nuo pagonių.

Ordino žygiai į Lietuvą būdavo nuostolingi abiem pusėm. Tačiau 1370 metais vasario mėn. 17 d. Kęstutis su savo sūnum Vytautu, broliu Algirdu ir jo sūnum Jogaila sumušė Ordiną ties Karaliaučium, Rūdava, kur žuvo Ordino maršalas Chennig Schindekopf. Bet tuo Ordino puolimai į Lietuvą nepasibaigė, ir po to dar ištisus dešimtmečiusėjo pasienio sričių naikini-mas:

Ordino pastatytos pilys būdavo lietuvių sugriaunamos, lietuvių — Ordino puolimų objektu. Per 37 metus buvo padaryta 140 puolimų iš abiejų pusių, ta-čiau nei vienas pusė nebuvo nugalėta.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PProspect 8-3229
Rezid. telefonai: WAlbrook 5-5076
Valandos kasdien nuo 10 iki 12 val.
ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak.
Trec. uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
-GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti HU 8-3222

Telefonai: PProspect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
naktį antradieniais ir penktadieniais.
Treciad. ir sekmadieniais ofisas uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: RPublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmad., ketvirtad. nuo 1-4 ir 7-9,
antrad., penktadienį nuo 1-5, trec.
ir šeštad. tikslai susitarus.

Ofiso — HE 4-5758.
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 WEST 51st STREET
Valandos: antradieniais, penktadieniais
2-9 v., šeštadieniais 10-1 v. p. p.
Ligoniai priimami pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
1-4, 7-9, antrad., penkt. 10-4, ir
šeštad. 10-2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Trec. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso tel.: POrtsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GArden 3-2728

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmad., ketvirtad. 5-8 val. vak.,
antrad., penktad. 1-4 popiet.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo
9:00-2:00 p. p.
Treciadieniais uždaryta.

ASSOCIATE OPTOMETRISTS
Lietuviški kelba
DR. FRANK PLECKAS, OPT.
3424 W. 63rd St., GR 6-7044
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Valandos pagal susitarimą.
Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, POSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antrad. nuo 2-5 po pietų,
ketvirtad. nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Rez. telefonai: PR 9-6730

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-3296
Valandos 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel. PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmad., antrad., treciad.,
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadien-
iais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatsiliepia, tai telef. GI 8-6195

KENOSHA-RACINE, WIS.
Balius Lietuvių Fondo naudai
Vietos LF įgaliotiniai balan-
džio 19 d. rengia balių su pro-
grama ir šokiais Danų salėje,
Kenosha. Pelnas skiriamas Lie-
tuvų Fondui. Balius prasidės
7 val. vakaro.

Šių miestų lietuvių kolonijos
yra prašomos kitų parengimų
nerengti, kad nebūtų pakenkta
LF rengiamam baliui. Juo dau-
giau sutrauksime publikos, tuo
daugiau pelno liks fondui.

Metinis susirinkimas
LB Kenosha-Racine apylin-
kės valdyba kovo 23 d. šaukia
metinį susirinkimą, kuris įvyks
Danų svetainėje. Pradžia 3 val.
po pietų.

Po susirinkimo bus kavutė.
Visi Bendruomenei priklausą as-
menys kviečiami atsilankyti.
Kai kurie baimis susirinkim-
as lankyti, nes nenori patekti į
valdybą. Galite būti ramūs: jo-
kios prievartos nebus. Vadina-
si, kas nemorės kandidatuoti, to
niekas neprivers tai daryti.

Lietuvos nepriklausomybės
minėjimas
Vasario 2 d. Lietuvos nepri-
klausomybės paskelbimo minėji-
mas įvyko Racine Alto skyriaus
rūpesčiu. Neatsiliko ir Keno-
cha, kurios Alto skyrius minė-
jimą surengė vasario 9 d.

Abu minėjimai labai pavyko.
Žmonių prisirinko tiek, kad še-
dvynių pritruko. Per abu minė-
jimus aukų buvo surinkta apie
\$1,000. Minėjimams programos
buvo paruoštos geros ir turinin-
gos. Atsiliepti abiejų miestų me-
rai, o taip pat ir gubernatorius.

Paroda
Devynių tautų moterų kovo
2 d. surengė savo maisto patie-
kialų parodą, kurioje dalyva-
vo ir lietuvaitės su cepelinais bei
kitais lietuviškais patiekalais.
Paroda labai gerai pavyko ir
apie ją spaudoje nemažai buvo
rašoma.

Tel. Ofiso: 847-5300; rez. PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35 STREET
[Kampas Halsted ir 35-os gatvių]
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p.
ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p.
Treciad. ir sekmadieniais uždaryta.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protėzai, Med. Ban-
džiai. Speciali pagalba kojeloms
(Arch Supperts) ir t. t.
Val. 9-4 ir 6-8 šeštadieniais 9-11
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60627
Telefonai: PProspect 6-5084

MOVING
Apraustas perkrausytymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — pilna aprausta
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

GRADINSKAS
KOVO 15 D.
BAIGIASI IŠPARDAVIMAS
PASKUBĖKIT, KAD
NEREIKYTŲ GAILĖTIS
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
Lietuvi, eik pas lietuvį!

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kelba: kasdien nuo pirm-
adienio iki penktadienio 10-11
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakarų šou: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Juodojoje Saigono rinkoje galima labai lengvai įsigyti elektros maišytuvų, atklotklių ir įvairius amerikiečių maisto, neseniai išimto iš kariuomenės sandėlių. Juodoji rinka yra tikrai vieno bloko atstumoje nuo Vietnamo parlamento rūmų.

Pasiruoškime Lietuvių Dienai
Kaip žinia, liepos mėnesį tu-
rėsime Pavergtųjų tautų dien-
ą. Iškilmės įvyks liepos 13 d.
Sv. Teresės parke, Kenoshoje.
Jungtinis organizacijų komi-
tetas jau turėjo bendrą posėdį
ir kelis mažesnius pasitarimus.
Numatyta išleisti biuletinį, ku-
riame bus suteiktos suglaustos
žinios apie tautų pavergimą
bei kokiomis priemonėmis tai
buvo padaryta. Biuletinis bus
išsiuntinąs įvairioms valdi-
nėms įstaigoms, žymesniems po-
litikams ir laikraščiams.

Sudarytas bendram komitei-
ui sumaniam vadovauja J. Ma-
lišauskas. B. Juška
Kas yra matęs Alfredo Hitch-
cocko haugų filmą "Paukščiai",
gali įsivaizduoti, kas vyksta Vo-
kietijos pakraščiuose prie Šiau-
rės jūros, kur žuvėdros kėsina-
si iš žmonių atimti ne vien maistą,
bet ir valdžią.

Dantys

Augančių vaikų dantyse pil-
na dirksnių (nervų) ir kraujo
indų, kurie užima visą dantų
vairikėlio vidų. Šitas vaiko au-
gimo periodas yra vienas iš
svarbiausių, nes tada formuoja-
si išorinės apsaugos sienelės
dantų vairikėlio — emalis ir
dentinas, kurioms sumontuoti,
sudaryti reikalingas didelis kie-
kis kalio ir fosfato mineralinių
druskų. Ir vien tik nuo šių mi-
neralų priklauso būsimas dan-
tų vairikėlio sienelių tvirtumas
bei atsparumas.

Dėl mineralinių druskų trūku-
mo kasdieninėje vaiko mityboje
montuojančios dantų sienelės
pasidaro silpnos ir greitai pa-
veikiamos puvinio bakterijų, ku-
rioms turi progą veistis pakliū-
vusiame į tarpdantis maiste.
Burnoje dantys neturi pakanka-
mai alkalino, kad galėtų atskies-
ti, neutralizuoti susidariusias
burnoje rūgštis. Maisto gabalė-
liams įstrigus į tarpdantis, pra-
sideda puvinas ir susidaro pu-
vinio bakterijų lizdai.

Augančių vaikų dantys pūva
ne tik miestuose, bet ir ūkiuose
— kaimuose, nes daugumas ūki-
ninkų, nuvežę savo produktus
miestam, išmaino juos į baltą
duoną ir įvairias konservų skar-
dines. Todėl ir ūkininkų vaikai
negausna maisto su pakankamu
kiekiu mineralinių druskų, rei-
kalingų augančių vaikų kūno
kaulams ir dantims.

Šiandien dantų puvinu labai
pasinaudoja pastų ir miltelių
gaminimo prekybininkai, kurie
nuolat reklamuoja savo produ-
ktus laikraščiuose ir TV progra-
mose, bandydami įtikinti žmo-
nes, kad jų pastos ir milteliai ap-
saugos dantis nuo puvinio.

Ar iš tikrųjų jie apsaugoja
dantis nuo puvinio? Pradinių
mokyklų vaikai mokomi kaip
vartoti šepetuką ir valyti dan-
tis po kiekvieno valgio. Dantų
valymui suvartojama tonų to-
nos pastų ir miltelių, o vis tik
dantų puvinio nesustabdo ir jis
plinta dar labiau augančių, už-
augusių ir senų žmonių tarpe.
95% lankančių pradinės mo-
kyklas vaikai turi kiauirus, pū-
vančius dantis, nežūrint mo-
kyklų išleidžiamų gausių pini-
gų sumų mokytojams samdyti
apsaugojimui nuo sugedimo
dantų šepetuko pagalba.

Ar tas metodas gelbsti? Labai
mažai. New Yorke Vaiko Bur-
nos Higienos Klinikos vedėjas
štai ką sako: Jau pirmose kla-

sėse vaikai mokomi, kaip ap-
saugoti dantis ir užlaikyti bur-
nos švarą, sanitarškumą. Bet
po atostogų grįžta į mokyklas
vis daugiau vaikų su pagedusiais
kiaurais dantimis. Tas rodo, kad
per paskutinius keleta metų vi-
sai mažai padaryta progreso
dantų higienoje. Kame yra vi-
so to kaltė? Pagalvokite rim-
čiau apie augančių vaikų dan-
tų gedimą ir puvinimą!

Dr. A. Gusenas
**Žuvėdros pavojus
Šiaurės Vokietijoje**

Kas yra matęs Alfredo Hitch-
cocko haugų filmą "Paukščiai",
gali įsivaizduoti, kas vyksta Vo-
kietijos pakraščiuose prie Šiau-
rės jūros, kur žuvėdros kėsina-
si iš žmonių atimti ne vien maistą,
bet ir valdžią.

Helgolandu paukščių stebyk-
los pranešimu, žemupiuose tarp
Labos (Elbės) ir Vesperio upių
jau pastoviai apsigyveno apie
30,000 žuvėdros, jų vis daugėja
ir jos pradeda darytis didelę
ryškštę žmonėms. Salikėse jū-
ros pakraščiu ir upių žiotyse jų
tiek prisiviešė, kad savo lizdus
pradėjo perkelti į Bremerhave-
no, Cuxhaveno, Emdeno ir Wil-
hemshaveno miestus.

Jos ne tik drąsiai atakuoja
visokius kitus paukščius, ypač
karvelius ir giedorius, bet savo
ausis draskančiu klyksmu anks-
ti rytmečiais dar prieš aušrą
nebeuoda žmonėms miegoti.
Bet kas dar blogiau — jos pra-
deda pačius žmones atakuoti.

Kaimiečiai miestuose jau ne-
begali lipti ant stogo pavieniui.
Vienas kaminą valo, antras šalin
vaiko žuvėdras, kurios žemai
sklęsdamos stengiasi snapais
įkirsti. Suprantama, kiekvie-
nas sutvėrimas gina savo nam-
us: žuvėdros gina savo ant
stogų ir pastogėse susineštus
lizdus.
Didžiausius nuostolius nuo
žuvėdros ryškštės kenčia žvejai ir
bendrai žvejybos pramonė, ka-
dangi amžinai alkanų žuvėdros
eskadrilės akiplėšiškai puola
kuterius, tinklus ir žuvų iškro-
vimo vietas, grobdamos, vogda-
mos ir surydamos kasdien apie
30,000 svarų žuvies viename tik
Bremerhavene. Ieškodamos leng-
vai pagausnamos grobio, jos iš-
sais debesimis iki 7,000 manev-

ruoja tarp Wilhelmshaveno ir
Cuxhaveno, kur pridaro nema-
žiau nuostolių kaip ir Bremer-
havene.
Kadangi žuvėdros amžius vi-
dutiškai yra 25 metai, o žuvė-
dras ir jų kiaušinius naikinantie-
ji žvėreliai yra išnykę, jų dau-
gėjimo pavojus darosi dar di-
desnis.

Minėtieji miestai pradeda tar-
tis pavasarį suriuoti masinį
kiaušinėjimą, tai yra aprenkant
žuvėdros kiaušinius, bandyti tuo
būdu įvesti jų gimdymų kon-
trole.

Savo namine vaistų spintelę reikia
nepaprastai švariai ir tvarkingai už-
laikyti, kaip šimame vaizdelyje parody-
ta: išimti visas bankutes ir išmąginti
lentynas; patikrinti visus užrasus,
kad neįvyktų klaidų, nes vaistų su-
maišymas gali būti fatališkas. Patik-
rinti, kokių vaistų trūksta ir juos pa-
pildyti kad būtum bet kokiam neti-
kėtumui pasiruošęs.

**Susirinkimų ir parengimų
PRANESIMAI**

— Chicago Lietuvių Našlių, Naš-
liukų ir Pavienių Klubo eilinis susi-
rinkimas įvyks kovo 14 d., penkta-
dienį 8 val. vakaro Hollywood salėje,
2417 W. 43rd St. Nariai-rės prašomi
gausiai dalyvauti susirinkime. Aptar-
sime klubo reikalus ir iškilusius dovanė-
lių skanių užkandžių, veiks baras su
gerimais. Šokiais gros Jurgio Jon-
ko orkestras. Komisija ir valdyba
kviečia visus narius ir neres su sve-
ciais dalyvauti ir linksmai praleisti
vakarą su našliais.
M. U. rašt.

— Chicago Lietuvių Našlių, Našliu-
kių ir pavienių klubas rengia smagu
tradicinį St. Patriks parengimą, ku-
ris įvyks šeštadienį, kovo 15 d. 7:00
val. vak. Hollywood salėje, 2417 W.
43rd St. Turėsime vertingų dovanė-
lių, skanių užkandžių, veiks baras su
gerimais. Šokiais gros Jurgio Jon-
ko orkestras. Komisija ir valdyba
kviečia visus narius ir neres su sve-
ciais dalyvauti ir linksmai praleisti
vakarą su našliais.
M. Urbelis, rašt.

— Amerikos Lietuvių Piliiečių Pa-
žalpos Klubo mėnesinis susirinkimas
įvyks sekmadienį, kovo 16 dieną, 1:00
val. po pietų Hollywood svetainėje,
2417 W. 43rd St. Narijai malonėkite
atsilankyti. Aptarsite klubo reikalus,
kurį yra daug.
Rožė Didžiavienė, rašt.

A. A.
CAROLINE TARKOVSKI
Gyv. 2945 No. Cimball Avenue
Mirė 1960 m. kovo 11 dieną, 8 val. ryto, sulaukusi 75 metų am-
žiaus. Gimusi Lietuvoje.
Paliko našlė: 2 sūnūs — William Paplauskas, marti Adelina,
Frank Paplauskis, marti Irene, dukte Adele Costa, žentas Dominick, 4
anikai: William, Richard, Janice, Steven ir kiti giminės, draugai ir
pažįstami.
Kūnas pašarvotas Stanley koplyčioje, 3060 Milwaukee Avenue.
Penktadienį, kovo 14 dieną 9:30 val. ryto bus lydima iš koply-
čios į St. Hyacinth parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus
laidojama Lietuvių Tautinėse kapinėse.
Visi a. a. Caroline Tarkovskis giminės, draugai ir pažįstami nuo-
sirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jai paskutinį pa-
tarnavimą ir atsiveikimą.
Nulūde lieka:
Sūnūs ir dukte su šeimomis,
Laidotuvių Direktorius Stanley. Tel. 342-3330.

FORESTS CANT
FIGHT FIRES

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausias gėlės ir vainikėlis, antka-
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220
GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINYCIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWnhall 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTE TUTOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
Laidotuvių Direktorius
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANČA
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTI
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

BUTKUS - VASAITIS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1063

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

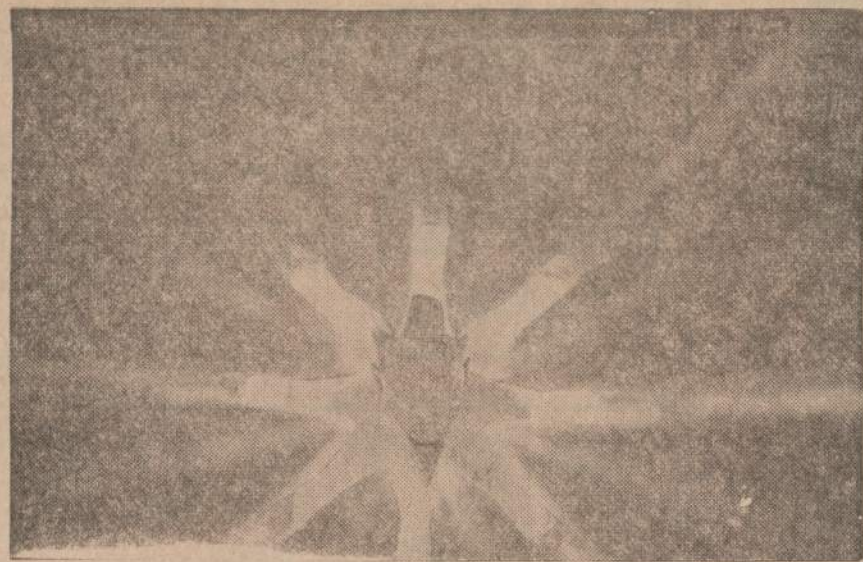
LACKAWICZ IR SŪNUS
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sutkus
7909 STATE RD. OAK LAWN, ILL. Phone: 636-2320

Amerikos Erdvių Administracijos pastatytas prietaisai prie Apolo 9-ojo. Jis panašus į žvaigždę, bet tai yra erdvėlaivio indas degamai medžiagai laikyti. Jeigu Apolo 9-to kilimo metu įvyktų nelaimė, tai visa degamoji medžiaga nubėgtų žemyn, nesužalodama trijų astronautų.

Prof. Thomas Leonard Chicagos universitete

K. Čepukas susilaukė garbingo svečio

Northsaidietis visuomenės veikėjas Kazys Čepukas ir jo dukra Valerija bei josios vyras Walter Cherry susilaukė netikėto svečio gimnazičio profesoriaus Thomas Leonard, kuris dėsto istoriją St. Joseph's kole-

gijoje Emmitsburg, Md. ir yra suaugusiųjų švietimo programos pirmininkas, atvyko į Chicago praėjusį sekmadienį dalyvauti valdžios rengiamoje konferencijoje suaugusiųjų švietimo programoje Chicagos universitete.

Thomas Leonard tikisi gauti doktorato laipsnį istorijos srityje aicinantį birželio mėnesį iš American University, Washington, D. C.

SENAS ROSELANDO ELEKTRIKAS
Licenzijuotas specialistas, senų namų elektrai įvesti, 100 amperų 240 voltų, perkelti metrus, itaiso naujus jungiklius šviesai ir 240 v. vėsintuvams. Įkainavimas nemokamas. Telefonuokite prieš 9 val. ryto ir po 7 val. vak.
PU 5-3300
S. CHIUZELS

VLADAS ŠIMAITIS
apskaičiuoja pajamų mokesčius — income tax lietuviams, informuoja apie namų pirkimą, pardavimą, mokyklą ir kita.
2737 W. 43rd STREET
CL 4-2390

Kas nori žinoti metų gegužės 26 dieną su Rask-Rasčiausku važiuoti į Vilnių, Rygą, Maskvą, Romą ir kitas vietas, tai prašomas neatidėliojant pas mus užsiregistruoti, nes vietų nedaug.

AMERICAN TRAVEL SERVICE
WALTER RASK, prezidentas
9727 So. WESTERN AVE.,
Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787

Pardavinėjame lėktuvų, laivų, traukinių bilietus ir paruošime kelionių dokumentus į visus pasaulio kraštus. Pildome aplikacijas tiems, kurie atel-naciams metais norėtų porą mėnesių praleisti Lietuvoje pas gimines.

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE" — TURI GERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNYJE

Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo frankiais. Ilgų metų patyrimas.

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

PASIJUDINKITE DABAR

PRIE DIDŽIAUSIU DIVIDENDU!

4.75%

paprastose taupymo sąskaitose laikomiems pinigams

5.25%

metiniams investavimo bonams mažiau nei \$1,000.

Savings Insured to \$15,000.00

Daugiau negu pusšimtis metų teikiame patarnavimus. Visuomet mokėjome dividendus. Visuomet mokėjome taupytojams pagal pareikalavimą. Didžiausios saugumo atsargos.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4071 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632 Tel. LA 3-8248

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2767
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagamintų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis. KREIPKITES į mūsų vienintelę Chicagoje lietuvių įstaigą, turinčią tel. są SAVO VARDU siųsti siuntinius tiesiai iš Chicago į Lietuvą.

Vedėjai: E. ir V. ŽUKAUSKAI

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

• WE HAVE IMMEDIATE OPENINGS FOR •

NURSING INSTRUCTORS

IN MEDICAL — SURGICAL

These Hospital Faculty positions are available immediately. National League for NURSING Accredited Diploma program. Bachelor Degree desirable. Salary open.

Send resume, wire or call:

(617) 744-6000

SALEM HOSPITAL

School OF NURSING

81 Highland Ave.

Salem, Mass. 01970

delė dauguma balsų atmetė susitarimą tarp unijos vadovybės ir laikraščių bendrovių.

Jei nebūs suspėta naujos sutarties padaryti, tai bile kurią dieną gali prasidėti laikraščių išvežiotųjų streikas.

EXPERIENCED
KITCHEN HELP
all departments. Good salary, pleasant surroundings. Apply in person.
Miss SCHEWER
HOMESTEAD HOTEL
1625 HINMAN
EVANSTON, ILL.

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkių ir Darbininkių

SADDLE CLUB

IN OAK BROOK

Looking for a cook.

Monday through Friday.

Good pay and hours.

654-2037

Floridą, kur aplankys St. Petersburg, Tampa, Cape Kennedy, Miami ir kitas vietas. Grįždamas atgal rengiasi sustoti Pittsburghe ir Washington, D. C.

— Kuri garsiakalbių sistema geresnė? Ar ta, kuri turi daugiau garsiakalbių, ar ta, kurios garsiakalbiai didesni? Jei jūs norit išgirsti Amerikos geriausių garsiakalbių sistemą, tai pasikalbėkite su p. Gradinsku. Apie ypatinguosius Sylvania garsiakalbius tiksliai gali paaiškinti tik Gradinskas, nuolatinis "Naujienų" rėmėjas. Jo krautuvės skelbimas "Naujienose" yra kasdien.

— Kun. B. Sugintas pasiuntė už gegužės mėn. \$920 per Balfą: 16 Vasario g. — \$700, Salez. g. \$200 ir Pungso g. \$20.

— Juozas Neviackas, gyv. Buffalo, N. Y., gavo žiemos atostogų ir išvažiavo į Tucson, Ariz., kur rengiasi praleisti 6 savaites. Pravažiudamas pro Chicago, buvo užėjęs į Naujienų redakciją ir pasikalbėjo su pažįstamais. Jis dirba Buffalo universiteto laboratorijos mechaniko darbu.

— Čiurlionio ansamblio dalyviai kovo 15 dieną bankete sutiko atlikti linksmą programą. Muzikas Alfonsas Mikulskis dirguos paskutinį kartą.

— Kun. Benediktas Sugintas šiemet, geg. 4 d. švęs savo 50 metų kunigavimo sukaktį.

— Balfio valdyba įpareigota rudenį išleisti Balfio 25 metų veiklos leidinį. Jau gauta 20 Balfio skyrių aprašymų. Pagėdaujama, kad iki gegužės pabaigos aprašymus atsiųstų ir kiti skyriai.

— Balfio Chicagos apskrities skyrių atstovų informacinis susirinkimas įvyko kovo 8 d. Jaunimo Centre. Dalyvavo apie 30 atstovų. Jį pravedė pirm. J. Bertašius ir sekr. J. Litvinas. Pranešimą apie vajų padarė apskr. pirmin. A. Gintneris.

— Vladas Išganaitis, Šaulių Sąjungos CV pirm., gegužės 3 d. aplankys Martyno Jankaus šaulių kuopą Brocktone, Mass., o gegužės 4 d. Vanagaičio šaulių kuopą Bostone, joms švenčiant savo vietines šventes.

— Mykolas Vaidyla, Sandomos redaktorius, serga ir guli Evangelical ligoninėje, 5418 S. Morgan St. Jam atskirą kambarį išreikalavo teis. Wells Guli antrame aukšte, 221 kambarėje. Jį galima aplankyti.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Rinkimų pasekmės

Antradienį įvyko šešių Chicagos apylinkių (vardų) aldermanų rinkimai. Įdomūs jie tik tuo, kad dvejose apylinkėse Chicagos demokratų vadovybės remiamiems kandidatams tie rinkimai buvo nesėkmingi. Antroje apylinkėje laimėjo nepriklausomas demokratas (partija jo nerėmė), negras Fred D. Hubbard, o 44 apylinkėje reguliarus demokratų kandidatas James P. Gaughan nepajėgė surinkti pakankamai balsų rinkimams laimėti. Todėl jis dar kartą turės persiimti su William S. Singer, kuris yra nepriklausomas demokratas.

Padegėjai sumušė moterį

Betty Wilson, kuriai pasitaikė automobiliu važiuoti pro šalį Joe Cohen Bakery Equipment bendrovės pastato (2820 W. Van Buren), sustojo, kai pamatė tris vyrus, bėgančius iš to pastato. Vyrų pribėgo prie moters ir skaudžiai ją sumušė. Netrukus pastatė pasigirdo eksplozija. Nuostolių esą padaryta už \$25,000.

Wilson visa tai papasakojo gaisrininkams, kurie atvyko gaisro gesinti. Neabejojama, kad tie trys vyrai ir padegė bendrovės pastatą.

Mirė besimaudydamas baseine

Thornton Fractional N. High vidurinės mokyklos mokinys John Hupke mirė, besimaudydamas mokyklos plaukimo baseine. Mirė jis širdies smūgio išiktas. Buvo 15 metų amžiaus.

Gali kilti laikraščių išvežiotųjų streikas

Chicagos laikraščių išvežiotojai, kurie priklauso šoferių unijai, atmetė tos unijos vadovybės padarytą sutartį su didžiųjų laikraščių bendrovėmis. Sakoma, kad balsavimuose dalyvavo 95 nuošimčiai unijos narių ir di-

Mirė plėšiko pašauta mokytoja

Illinois Masonic ligoninėje mirė mokytoja Joan Wild, kuri vasario 19 d. buvo plėšiko pašauta. Piktadarys, atėmęs iš jos rankinuką, bandė dar ją į savo automobilį įtraukti. Pasi-taikė, kad tuo laiku kartu su žmona automobiliu važiavo Anthony Dolezal. Sustabdęs automobilį, jis bandė mokytojai Wild padėti nuo piktadario iš-trukti. Piktadarys šovė į parkritusią moterį, o paskui paleido penkis šūvius į Dolezalo automobilį. Dolezal buvo sužeistas, bet jo žmona išliko sveika.

Iki šiol piktadario nepasisekė susekti.

Highland Parko 100 metų sukaktis

Highland Park, Chicagos priemiestis, buvo inkorporuotas 1869 m. Tada jis turėjo 300 gyventojų.

Pereitą antradienį buvo atžymėta 100 metų sukaktis. Pasirodė, kad dabartiniu laiku Highland Park jau turi 33,000 gyventojų.

Miestas užima pusėtiną plotą žemės ir dar gali gerokai padidėti. Sklypai 250 pėdų ilgio ir 100 pėdų pločio parsiduoda po \$4,000.

TRUMPAI

— Dail. A. Varno jubiliejinė dailės darbų paroda buvo atidaryta praėjusį sekmadienį Balzoko muziejuje. Paroda surengta ryšium su prof. Varno 90 metų amžiaus sukaktimi. Plačiau bus šeštadienio "N." priede.

— Dail. Jono Kelečiaus tapybos paroda atidaroma šį šeštadienį 7 val. vak. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre. Parodą rengia Filisterių Skautų Sąjunga.

— J. Pronskus, Naujienų redakcijos narys, vieną savaitę savo atostogų praleido Hot Springs, Ark. Iš ten jis vyks į

Gary, Ind. Balfio 98 sk. valdyba. Pirmoji eilė iš kairės: Ild. — Stasys Raudonis, parap. Klebonas kun. dr. Ignas Urbonas, pirm. — Izidorius Tavaras, antroji eilė: sekr. — Balys Ruzga, II vicepirm. — Vladas Ruzga ir vicepirm. — Aleksas Navardauskas. Balfio 98 sk. susirinkimas po eilės metų pertraukos, buvo sukvietas š. m. kovo 2 d. šv. Kazimiero parap. salėje, kurio metu atgaivintas Balfio skyrius ir sudaryta nauja sk. valdyba. Nuotrauka K. Brž.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIMS NUOŠIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKĖJIMAIMS

DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI

BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI

DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIMS DRAUDIMO REIKALAIMS

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNIŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • NOTARIATAS

• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI

• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

ARTI MARQUETTE PARKO, 6 kamb., mūrinis namas. Gazu šiluma, garažas, žemtakiai. Tuojau galima užimti. Kaina \$20,500.

J. BACEVIČIUS - BELL REALTY

6455 So. KEDZIE AVENUE TEL. PR 8-2233

PERKAME, PARDUODAME, MAI-NOME įvairaus dydžio namus visur. Parūpiname paskola, visokeriopą ap-draudą, veikia notariatas.

NAMAI LAUKIA

3 BUTAI. Liuksus, naujas mūras (po 3 miegamus). Mūro garažas, alumi, langai, karpetai. Prie Maria High. \$49,950.

NORVILA

REAL ESTATE AND BUILDERS

2658 WEST 59th STREET

Prospect 8-5454

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis

3208 1/2 W. 95th St.

GA 4-8654

State Farm Fire and Casualty Company

WESTERN

AUTO SERVICE

Body, Fender work and welding.

Tel. LA 3-1790

STEVE SCERBA

4318-20 So. Western Ave.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

IR KITUS KRAŠTUS

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Tel.: Republic 7-1941

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS

INCOME TAX

4645 So. ASHLAND AVE.

LA 3-8775

(Currency Exchange Įstaigoj)

Pigūs automobilių draudimai.

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai,

tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.

CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

APDRAUDŲ AGENTŪRA:

namų, automobilių gyvybės, sveikatos ir biznio.

Patogios išsimokėjimo sąlygos.

J. BACEVIČIUS

6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

LEO'S SINCLAIR SERVICE

Leonas Franckus, Sav.

Stabdžiai, sankabos, transmisijos — (Standartinės ir Automatinės) ir motorų remontas. — Towing.

5759 So. WESTERN AVE.

Tel.: PR 8-9533

Valdis Real Estate

2458 W. 69th St. Tel. RE 7-7200

Šimkus Real Estate

NOTARY, INCOME TAX SERVICE

4259 So. MAPLEWOOD AVENUE

Tel. CL 4-7450

Greitas ir tvarkingas visokiausiu nuosavybių pirkimas - pardavimas. Be to šioje kontoroje daromi ir lūgdjami vertimai, užpildomi pilietybės prašymai, income tax ir įvairūs kitiokai blankai. Darbo val.: Kasdien 9-3 ir 5-8.

2 PO 4 MŪR., rūšys, garažas. Atskira šiluma. Brighton Parke. \$22,000.

MAISTO KRAUTUVĖ su namų Brighton Parke.

8 KAMB. mūr. bungalow ir 2 po 4, medinis ant plataus loto Gage Parke. \$39,900.

ŠIMAITIS REALTY

INCOME TAX SERVICE

2737 W. 43rd STREET

Tel. CL 4-2390

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Įrengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Įrengiu vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai.

Apskaičiavimai nemokami.

Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

Domas Žukauskas

HEATING & SHEET METAL

4444 So. Western Ave.,

CHICAGO, ILL. 60609

Tel.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING

Įkurta prieš 50 metų

VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus įdedame.